Jungshoved

Nr. 1 Marts 2015 Årgang 11

INDHOLD

Løst og fast 4
Nyt fra biblioteket 6
Jungshoved fuglebænke 7
Planter på Jungshoved 8
Nyt fra Jungshoved Pensionistforening 11
På den anden side af vandet 12
Jungshoved lokalråd 15
Jungshoved Lokalråds stiudvalg 15
Mit yndlingssted på Jungshoved (2) 16
Blomsternes halvø 18
Nyt fra Jungshoved forsamlingshus 19
Nyt fra Jungshoved Skole 20
Workshop i Roneklint 23
Roneklint bystævne 25
Et sted på Jungshoved (16) 30
Opskrift fra Præstegården 33
Status over bladets økonomi 34
Spiseklubben på Jungshoved Skole 34
Kirkenyt. Gudstjenester 35
Kirkenyt. Adresser og telefonnumre 36
Kirkenyt. Praktiske oplysninger 37
Kirkenyt. Arrangementer 38
Nyt fra menighedsrådet 42
Frivilligt arbejde 43
Kulturdag og udvalget for turisme og trafik 46
Salg af ejendomme på Jungshoved 48
H.C. Andersens verden 50
Fra mine svampejagtmarker 51
Med Holger på farten (24) 58
Hvad der gemte sig under Lodshuset 63
Sydgården, Roneklint 68
Jungshovedkalender 72

REDAKTION

Knud Jacobsen, ansvarshavende
Tlf.: 55 99 92 56
Mob.: 22 21 55 25
E-mail:
knudjacobsen@gmail.com

Hanne Rasmussen
Tlf.: 25 11 40 87
E-mail: duevangen@gmail.com

Merete Siegumfeldt
Tlf.: 55 99 88 11
E-mail:
merete.siegumfeldt@gmail.com

Jette Lind Martinsen
Tlf.: 55 99 86 56
E-mail: jensom@mail.dk

Deadline for indlæg til næste nummer: **1. maj 2015**

Forside: Frede Jørgensen

Tegninger: Lise Jacobsen

Opsætning:
Frede Jørgensen

Støt bladet
Kontonummer:
6140-0004064737

Årsabonnement: 150 kr.
Henvendelse til Knud Jacobsen

Synspunkter i bladet står for forfatterens egen regning og deles ikke nødvendigvis af redaktionen.
Redaktionen forbeholder sig ret til at bearbejde og forkorte læserindlæg.
Læserindlæg skal afleveres inden deadline og kan være skrevet i hånden, på skrivemaskine eller på pc. Indlæg skrevet på pc behøver ikke have et særligt format.
Billeder til indlæg skal være forsynet med tilladelse fra ophavsrettens indehaver.

Bladet udkommer i 850 eksemplarer og omdeles først i marts, juni, september og december.
Bladet udgives af Jungshoved Menighedsråd, Jungshoved Lokalråd og Styregruppen for Jungshoved Skole.

Tryk: MicroForma

Kære læser,

Med dette nummer byder vi i foråret velkommen. Denne vinter har været en af de mere milde af slagsen, men alligevel trænger de fleste af os nu til lys, varme og forandring.

I dette blad fortælles om en lang række aktiviteter rundt på Jungshoved, som vi kan glæde os til i de kommende måneder. Mange af artiklerne har Jungshoveds dejlige natur og historie som tema og udgangspunkt. Noget vi alle kan være glade og stolte over at kunne dele med så mange som muligt. Der bliver, som man kan læse i bladet, nu ekstra gode muligheder for at tage i mod gæster, der vil besøge Jungshoved pr. cykel. Lørdag 16. maj bliver den nye Panoramarute (sløjfe på cykelruten Berlin-København) og Jungshoved kirke som cykelvenlig vejkirke officielt indviet. Det lyder til at blive en festlig dag. Nu mangler vi bare et sted på Jungshoved, hvor man kan købe en is eller en kop kaffe på cykelturen.

I dette blad starter en ny serie. Denne gang om "Frivilligt arbejde", og i forrige nummer startede vi serien om "Mit yndlingssted på Jungshoved". Vi kan kun opfordre læserne meget til at sende indlæg til de to serier. Som man kan læse inde i bladet og på bagsidekalenderen, bliver der i dette forår mange muligheder for at mødes i kirken, Allerslev præstegård, forsamlingshuset, skolen og rundt på Jungshoved til spændende arrangementer og foredrag.

Den sidste tid har man kunnet læse i avisen, i e-mails og på opslag, at Jungshoved Skole er kommet i fare som kommunalt forenings- og kulturhus. Kommunens administration har foreslået politikerne, at man kan sælger seks kommunale forsamlingshuse og forenings- og kulturhuse til brugerne eller til anden side. Da én af Vordingborg Kommunes store visioner er "Liv på Landet", må vi håbe, at man ikke lukker noget, der fungerer godt og styrker livet på landet. Jungshoved Skole har nu i 25 år fungeret som en af de allervigtigste livsnerver på Jungshoved. Skolen bliver hver uge hele året igennem benyttet af ca. 200 personer i alle aldre. Heldigvis har meldingen om et muligt salg af skolen kun styrket sammenholdet på Jungshoved og opbakningen til skolens styregruppe.

Vi ønsker alle vore læsere et rigtigt godt og lyst forår.

Redaktionen

KONTAKT:

Jungshoved Lokalråd	Gerda Silke Holm	21 80 92 05
Jungshoved Menighedsråd	Eli Frandsen	55 99 91 99
Styregruppen for Jungshoved Skole	Lise Jacobsen	55 99 92 56
Vicevært for skolen	Niels Holger Wermuth	55 99 94 02
Jungshoved Idrætsforening	Bjørn Refsgaard	29 31 58 94
Strandjagtforeningen	Morten Larsen	24 83 97 76
Pensionistforeningen	Tonny Vang	21 92 75 12
Amatørfiskerforeningen	Gert Jensen	55 99 80 24
Forsamlingshuset	Morten Larsen	24 83 97 76
Sognets hjemmeside	www.jungshovedkirke.dk	
Lokalrådets hjemmeside	www.jungshoved.net	E-mail: sys_keller@mail.dk

LØST OG FAST

Lundegård, Skovhuse, Endegårde, Smidstrup, Ambæk og Stenstrup har i de sidste måneder været præget af gravearbejde langs med vejene. Det er firmaet Fibia (SEAS/NVE), der er ved at koble disse byer på deres superhurtige fibernet. Roneklint, Bønsvig, Jungshoved by og Stavreby prøver nu også på, om de kan komme med i samme omgang. Informationsbussen fra Fibia har nu været på besøg i de nævnte byer, og 120 interesserede borgere var mødt op til informationsmødet på Jungshoved Skole 3. februar. Lykkes det at få hele Jungshoved på det hurtige fibernet, vil det være et stort løft for hele området og for den enkelte bruger af nettet. Man kan følge projektet på www.fibia.dk/Jungshoved, hvor man også kan tilmelde sig. Vi kan kun opfordre alle til at tilmelde sig. Selvfølgelig bør Jungshoved være dækket med fibernet. Tilmelding haster. Der er sat en frist til 1. marts.

***

Vi har flere gange hørt, at bladet JUNGSHOVED bliver betegnet som et godt "lokumsblad" – forstået på den måde, at det har et format og omfang, der gør det velegnet til at læse i ro og i mag. Da jeg besøgte sønnen i København i julen, kunne jeg se, at han også have lagt bladet til rette ude på lejlighedens badeværelse .

***

Jungshoved er nu blevet en sløjfe på cykelruten Berlin-København. Ruten har fået navnet "Panoramaruten", og skilte på ruten viser nu vej rundt på Jungshoved. Man kan tage hele ruten eller små bidder af den.

***

Jungshoved kirke er som tidligere omtalt blevet en del af det store danske Vejkirkenet. Skilte ved indkørslen til Jungshoved fortæller, at her er en Vejkirke, som er åben for besøgende i alle

dagtimer. Ser man på hele skilteparken ved indkørslen til Jungshoved, kommer man måske til at tænke på vendingen: ”Hvor der er en kirke, er der også en kro ”.

***

Den 16. januar havde sognets præstepar, Stina og Torben Møllenbach, inviteret til teatertur til Det nye Skuespilhus i København. Mere end 50 personer havde taget imod invitationen. Det blev en stor oplevelse at se stor teater- og skuespilkunst i de to stykker af Samuel Beckett, som aftenen bød på. Både på udturen og hjemvejen blev vi traditionen tro forkælet af Stina og Torben Møllenbach med lækre sandwich, drikkevarer og slik. Stor tak til jer begge for en spændende og hyggelig teatertur.

***

I begyndelsen af februar fortalte skilte nær dæmningen på Jungshovedvej, at man skulle tage sig i agt for svaner på kørebanen. Det viste sig nu, at det ikke var svaner, men en stor flok stækkede andrikker, der på uforklarlig vis var havnet her. Ejeren af området, hvor ænderne opholdt sig, var lige så forbavset som alle andre over, hvordan de stakkels fugle var havnet her. Mange af dem led døden, når de blev ramt af bilerne på vejen. Politi og kommune var blevet adviseret .

***

På biblioteket på Jungshoved Skole er der blevet opstillet en kasse med restoplag af gamle Jungshovedblade. Hvis man samler på bladet, er man meget velkommen til at tage de blade, man mangler.

***

De sidste år har man kunnet glæde sig over havørne i luften over Jungshoved. I starten var det havørne fra reden ved Evensøen, der af og til tog turen ind over Jungshoved. Enkelte gange har det måske også været havørne fra Tærø, der har besøgt os. Efter flere års tilløb byggede et havørnepar i foråret 2014 rede i Neble Skov på vestsiden af Jungshoved Nor, så nu har vi næsten fået vores eget havørnepar her på Jungshoved. Sune Madsen fortæller, at der kom to flyvefærdige unger ud af reden i Neble Skov.

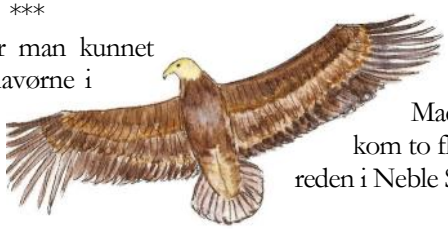

Knud Jacobsen

Nyt fra Biblioteksfronten

Bogudlånet er nu godt og stabilt. At få bøgerne retur igen går i det store og hele også godt, dog er der enkelte bøger, vi savner. Vi forsøger at finde bøger med et højt kvalitetsniveau og fagbøger, der belyser et emne bredt. Bøger fra 2. verdenskrig er flot dækkende, men en perle i samlingen, nemlig den store Hitler biografi, har været udlånt i ca. 1 år. Vi ser frem til, at den ender på sin plads blandt de øvrige 2. verdenskrig bøger til glæde for andre læsere.

Vi får stadig bøger til samlingen, og det er vi glade for, men der mangler plads. Derfor vil bånd lydbøgerne blive fjernet, da udlånet her er meget trægt. Vi får også en del dvd'er ind, men ved nærmere granskning i lovgivningen har vi erfaret, at et videre udlån måske ikke er helt tilladt. Vi vil lade dvd'er gå videre til Forsamlingshusets årlige loppemarked.

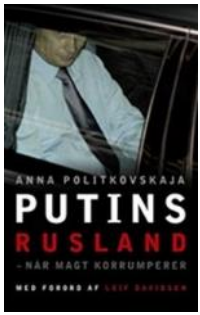

Vi efterlyser læsere, der har lyst til at anmelde en læst bog. Herfra vil jeg foreslå en aktuel bog af Anna Politkovskaja "*Putins Rusland – når magt korrumperer*". Anna Politkovskaja var journalist og en væsentlig forkæmper for menneskerettighederne. Hun blev i 2004 forsøgt forgiftet med en kop te, men overlevede med varige skader. Senere lykkedes det at få hende skudt ved sit hjem. I bogen tegner hun ud fra konkrete menneskeskæbner et billede af en grænseløs arrogance og kynisme i Putins tid, der forplanter sig ned igennem hele systemet.

Anne Okholm og Torben Stade Nielsen

Jungshoved fuglebænke

Sidst på året tog Sofus alle bænkene ind til vinteropbevaring, og Heidi og Arne på Toftegård i Stenstrup gav velvilligt plads til opbevaring af dem. Når forårssolen har fået magt, kommer bænkene op igen på deres faste pladser. Jopie von Horn har haft travlt med at male de fine fuglebilleder. De kommer nu til at pryde ryggen på bænkene. Tak for dit store arbejde, Jopie.

Knud Jacobsen

Strandskade

Natugle

Nattergal

Rødhals

Vibe

Spætmejse

Landsvale

Havørn

Stor flagspætte

Knopsvane

Planter på Jungshoved
Planter med "organ"-navne

I 1500- og 1600-tallet benyttede lægevidenskaben sig af signaturlæren[1], der var en medicinsk-filosofisk forestilling om, at naturlige lægemidler (planter, dyr, mineraler) bærer et tegn (signatur), som viser, hvilken sygdom eller hvilket organ midlet virker på. Den forestilling har resulteret i, at nogle planter har fået organ-navne. Dog har nogle planter "blot" fået organ-navne pga. ligheden med organet, og har ikke nødvendigvis været anvendt som lægemiddel. På Jungshoved er jeg bekendt med, at følgende planter med organ-navne findes: Alm. Milturt (*Chrysosplenium alternifolium*), Alm. Lungeurt (*Pulmonaria officinalis*), Nyrebladet Ranunkel (*Ranunculus auricomus*), Hjertegræs (*Briza media*) og Leverurt (*Parnassia palustris*). De tre førstnævnte arter finder man i skoven, mens de to sidstnævnte findes i enge og kær på kalkrig jordbund.

Alm. Milturt er den første, man ser om foråret. Den vokser på fugtige til våde, kølige og skyggefulde steder på en næringsrig muldbund. Man finder den gerne langs vandløb, ved kildevæld, i ellesumpe og lignende fugtige steder. Den danner store bestande ved hjælp af underjordiske udløbere. Den har blomstrende skud, der er ca. 5-15 cm høje med små gule uanseelige blomster, der er omgivet af gullige højblade. De gullige højblade gør, at den på trods af de små blomster bliver iøjnefaldende. Bladene er milt- eller nyreformede og rundtakkede. Dens frugt er en kapsel, der åbner sig ved modenhed, så de små brune frø ligger i en "skål". I regnvejr bliver frøene slynget ud af "skålen", når en regndråbe rammer den.

Foto 1. Alm. Milturt blandt blomstrende Hvid og Gul Anemone. Foto: Aglaja

Foto 2. Alm. Milturt i Store Hestehave. Foto: Gunvor Asbjerg

Alm. Lungeurt er også en forårsplante og findes på fugtig, halvskygget muldrig bund. Arten hører til Rubladfamilien, der er karakteriseret ved at være ruhårede. Alm. Lungeurt hører dog til de mere blødhårede i familien. Om foråret skyder de 10-30 cm høje blomsterskud op fra jordstænglen. De har aflange, hårede blade og en nikken-

de blomsterstand med tragtformede røde, violette og blå blomster.

Foto 3. Alm. Lungeurt i Bønsvighoved Skov. Foto: Gunvor Asbjerg

De forskellige blomsterfarver skyldes ændringer i cellesaftens pH-værdi. Farveskiftet fortæller insekterne, hvilke blomster de skal besøge – de røde er fyldt med nektar og endnu ikke bestøvet, de blå er blevet bestøvet og derfor tømt og er ikke umagen værd for insektet at besøge[2]. Når blomstringen er overstået, visner blomsterskuddet ned. Grundbladene, der har hjerteformet basis, er under blomstringen ikke større end stængelbladene, men når blomstringen er overstået, vokser de kraftigt og får en 5-10 cm lang stilk og en 5-10 cm lang bladplade. Planten har af og til bleggrønne pletter på bladene i et mønster, som kan minde om lungevæv. Det er formentlig derfor at planten har fået sit navn.

Nyrebladet Ranunkel ses i det sene forår og den tidlige sommer på fugtig, næringsrig muld- og græsbund. Den har, som det ses på fotoet, nyreformede grundblade. Dog kan grundbladene være meget variable i form. Blomsterne er 5-tallige, men mangler ofte en eller

Foto 4: Nyrebladet Ranunkel. Foto: Aglaja

flere kronblade. Planten har såkaldt sommerhvile, hvilket betyder, at den visner ned efter frugtmodning. Til efteråret kommer de nye grundblade frem, der er grønne vinteren over. Nyrebladet Ranunkel er let giftig, hvilket mange arter i Ranunkelfamilien er, og har tilsyneladende ikke været anvendt som nyremedicin.

Hjertegræs har, så vidt jeg kan finde ud af, ikke været anvendt som medicin mod egentlige hjertesygdomme. Den har fået sit navn pga. de hængende småaks, der er æg- eller hjerteformede. Hjertegræs er også blevet benævnt "kærlighedsgræs"[3], da unge mennesker tidligere har givet hinanden "kærestebuketter" bestående af Hjertegræs og Forglemmigej. Det var også alminde-

Foto 5. Hjertegræs. Foto: Gunvor Asbjerg

Foto 6: Leverurt. Foto: Gunvor Asbjerg

ligt, at man brugte buketter af hjertegræs som pynt i bondefamilier.

Man finder hjertegræs på kalkholdige, ikke for næringsrige enge, kær og overdrev. Typisk er voksestederne meget artsrige og på de rigtig gode lokaliteter findes der også orkidéer, som fx på engen ved Bønsvighoved Skov eller i Ræveholms Mose.

Leverurt findes på kalkholdige våde enge og kær. Den er en spinkel plante med ægformede grundblade med hjerteformet basis. På det nederste af stænglen findes et blad, der omslutter stænglen og minder meget om grundbladene. Så længe der ikke er blomster på planten, er den meget nem at overse, men når den blomstrer, lyser de 1,5-3 cm brede blomster op. Det er stængelbladet, der skulle have lighed med lever, der har givet planten navn. Og arten har også tidligere været brugt som lægeplante mod leversygdomme.

I Sverige har arten navnet Slåtterblomma, som henviser til, at når arten blomstrer, så er det tid til at slå hø "slåttetiden". Det er en art, der er stærkt afhængig af en drift på arealet i form af ideelt set høslæt men også af afgræsning. Det er en af de første arter, der går tilbage i antal ved ophør af drift. Allerede efter 3-5 år kan man se en tilbagegang.[4]

Gunvor Asbjerg, Bønsvig

---

[1] Den Store Danske, Gyldendals åbne encyklopædi.

[2] Danmarks Natur, Bind 6. Redaktion Arne Nørrevang, Torben J. Meyer og Stephan Kehler

[3] Folk og Flora bind 1, Vagn J. Brøndegaard

[4] Naturen i Danmark – Det åbne land. Hovedredaktion Kaj Sand-Jensen

Nyt fra Jungshoved Pensionistforening

Vi afholdt vores julefrokost 5. december i forsamlingshuset. Det var en kæmpe succes med over 80 tilmeldte. En hyggelig eftermiddag, hvor vi startede med et dejligt sildebord, som bestyrelsen med ægtefæller havde arrangeret. Derefter fik vi smørrebrød. Mogens kom og spillede julen ind for os. En stor tak til Mogens!

Bankospillet er i fuld gang igen her i det nye år. Der er dejligt fremmøde, som vi håber fortsætter. Tirsdagsfolkene hygger sig fortsat på skolen, gymnastikken er også godt i gang, så alt er i skønneste orden.

Nu skal vi til at kigge fremad og fortælle, hvad vi skal beskæftige os med i 2015.

Den 20. februar skal vi slå katten af tønden; det foregår på skolen, hvor vi starter med at spise vores medbragte mad, og derefter slår vi katten af tønden.

Den 28. marts er der åbent hus på skolen med gymnastikopvisning og forskellige udstillinger/boder.

Den 13. april har vi generalforsamling; her er foreningen vært med 3 stk. smørrebrød og 1 øl eller vand, derefter vinterens sidste bankospil.

Den 19. maj går vores forårstur til Operahuset, hvor der bliver guidet rundvisning, og derfra skal vi i Marmorkirken. Frokosten skal vi indtage i Arbejdermuseets Kælderbeværtning (Cafe & Ølhalle 1892). Menuen er svinesteg med persillesovs, kartofler og rødbeder. Der serveres kaffe og kage på hjemturen.

Den 26. juni skal vi på Bakken og opleve Cirkusrevyen. Der er busafgang fra brugsen. Vi spiser et sted inde på Bakken, og der bliver tid på egen hånd, inden vi skal se revyen kl. 18.00. Derefter direkte hjem.

Den 17. august går vores sommertur til Rügen. Det er en firedages bustur med Ørslev – der er masser af gode oplevelser undervejs.

Den 25. september har vi høstfest i forsamlingshuset. Igen i år kommer Johnny og spiller op til dans.

Den 11. december afholder vi julefrokost i forsamlingshuset. Vi har fået Lise Nees til at komme og underholde.

Skulle nogen have lyst til at deltage i nogen af vores arrangementer, skal vi gøre opmærksom på, at man skal være medlem af foreningen.
P.b.v.

Tonny Vang

På den anden side af vandet

Da jeg som barn voksede op ved kirken i Jungshoved, var begrebet "på den anden side" forbundet med vand. Først var det på den anden side af noret, senere blev det andre steder omkring Bøgestrømmen: Sandvig, Degneholm, Nyord, Sækkesandet og Møn.

I sommeren 2014 fik jeg set en endnu større bid af "det på den anden side" nemlig i landene mod øst, på en cykeltur gennem Estland og Letland.

Set fra Jungshoved er det jo stort set kun mod øst, at horisonten ses ud over vandet, så det var her, min nysgerrighed har været rettet hen siden barndommen. Det er oftest fra øst, at vinteren kommer, og ofte er vinden i øst, når vi har højtryksvejr om sommeren. Så er der den årlige "påskeøsten" med sol og vind fra øst. Jeg husker, hvordan vi – især om foråret – fandt flasker, plastik og andet drivgods med ukendte bogstaver og ord langs strandene rundt om Jungshoved. Nu er det sådan, at jeg ikke er den eneste dansker, der har gået med en interesse for, hvad der mon er på den anden side af Østersøen. Estland rummer meget dansk historie. Hovedstaden Tallinn betyder noget i retning af danskerborgen. Det var jo her, Dannebrog ifølge sagnet faldt ned fra himlen i 1219 i slaget ved Lyndaniese. Andre kilder nævner dog Fellin (Viljandi) i den centrale del af Estland.

Jeg er nu selv lidt mistroisk ved hele den historie, men god er den. I Tallinn markerer en mindeplade med Dannebrog begivenheden. Den findes på et område, der hedder Den danske konges have (Taani Kuninga Aed).

I sin tid gik folkeskolens obligatoriske lejrskole til Bornholm og blev dermed min første rejse mod øst. Nogle år senere blev det igen til en tur til Bornholm. Denne gang på "tommelfingeren" sammen med nogle venner og vores kærester. I 1979 blev det til Gotland rundt på cykel sammen med Anita. I begyndelsen af 90erne cyklede jeg rundt om Rügen med udgangspunkt fra Rostock. Først alene og senere sammen med min søn.

I 2014 blev det så til landene længere mod øst. Denne gang blev det igen på cykel. Min tur startede i Estland. Jeg havde sendt min cykel med fragt til Tallinn og tog selv turen med fly fra København. Jeg overnattede i Tallinn, og dagen efter cyklede jeg langs nordkysten mod Nova, en tur på 116 km. En god start på turen. På den anden dag gik turen videre igennem Haapsalu, hvor der er en stor klosterruin og tilhørende kirke, der bl.a. har været dansk bispesæde. Den nærliggende ø, Saaremaa (Øsel), var dansk provins fra 1560 til 1645. Den havde jeg dog ikke med på programmet i denne omgang.

Min tur fortsatte langs kysten mod Riga i Letland, hvor jeg undervejs overnattede på campingpladser og bed & breakfast. Riga er en by på størrelse med København, og her bor næsten halvdelen af landets befolkning. I Riga havde jeg den gode oplevelse, at der var en cykelhandler, der tilbød mig sin sofa til overnatning. Det takkede jeg ja til, da der var en stor international korfestival i byen, så overnatningsmulighederne i byen var meget få. På turen havde jeg medbragt et lille en-

personers telt, som jeg brugte på de få campingpladser, der var. Ellers sov jeg på b&b og en enkelt nat på hotel. Der er til tider meget langt mellem overnatningsmulighederne i de to lande, hvilket af og til gav nogle ekstra kilometer. Letland er ca. en halv gange større end Danmark, men der bor kun godt to millioner i landet. Undervejs i Letland så jeg adskillige storke i reder og spankulerende rundt om i landskabet.

Jeg følte mig ikke på noget tidspunkt utryg i trafikken (eller andre steder). Trafikanterne var meget hensyntagende; ingen f… fingre eller dyt på hele turen. Det havde ellers ikke skortet på måbende ansigter, da jeg begyndte at fortælle om mine planer – undtagen fra min families side. Alle folks fordomme blev heldigvis gjort til skamme. På hele turen oplevede jeg kun imødekommende og hjælpsomme mennesker, og prisniveauet er meget "turistvenligt".

Det er meget billigt at overnatte og spise ude i de to lande.

Turen videre fra Riga gik langs kysten til Kolka, der er Letlands nordspids. Herfra er der udsigt mod nord, øst og så vest, hvor Jungshoved ligger et sted bag horisonten. Strandene langs vestkysten i Letland er store og brede sandstrande, men meget øde. På mange, lange vejstrækninger var det så som så med trafik og bebyggelser. Landskabet

på det meste af min tur var fladt og skovrigt med enkelte spredte bebyggelser. De sidste 80-90 km i Letland, fra nordspidsen og til Ventspils, var der ingen huse langs vejen og meget få bilister. Jeg mødte, så vidt vides, ingen andre danske cyklister, kun nogle få tyskere. Vejene er generelt i god standard, nogle er blevet bygget med støtte fra EU på et fundament fra sovjettiden.

Mit slutmål var Ventspils, som er en by med omkring 44.000 indbyggere (ganske pæn og hyggelig, i øvrigt). Jeg havde sat 12-14 dage af til turen, men klarede selve

turen, på knapt 800 km, på otte dage. Jeg var heldig med godt vejr på hele turen og ingen uheld med hverken cykel eller mig (cyklen er 10 år gammel, og jeg er 60). Fra Ventspils skulle jeg sejle med en færge til Travemünde. Færgen sejler kun to gange om ugen, så jeg fik et par ekstra dage i byen, men heldigvis var der en campingplads med gode faciliteter. Fra Travemünde gik turen videre med tog mod Puttgarden. I Rødby ventede min søn, Jonas, der kørte mig hjem til Præstø.

Lysten til at opleve resten af landene rundt om Østersøen eksisterer stadig, og jeg håber at kunne se de sidste af dem – også gerne på cykel.

Med venlig hilsen, Henrik Hansen

Jungshoved Lokalråd orienterer

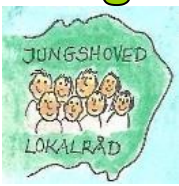

Når I læser dette, har I forhåbentlig alle sammen meddelt Fibia, at I er interesserede i fibernet til jeres husstand. Ellers haster det, så hele Jungshoved kan få ordentlig dækning.

Alle aftaler med kommunen og SEAS NVE omkring transformatortårnene er omsider faldet på plads, og renoveringen kan begynde. Tak til ejerne, der velvilligt har stillet tårnene til rådighed for lokalrådet. Vi glæder os til at tage dem i brug – forhåbentlig inden kulturdagen 5. september 2015.

Dialogmødet bliver i år mandag 9. marts på skolen. Kom og mød politikerne.

Husk også generalforsamling onsdag 10. juni kl. 19.00.

Begge møder på skolen.

Husk at følge med i dit lokalområde på www.jungshoved.net.

Gerda Silke Holm

Nyt fra stiudvalget nedsat af Jungshoved Lokalråd

Informationsskabene om vandreruterne er sat op i fire landsbyer og taget i brug. Budgettet holdt, og det er jo dejligt. Vi har fået 3918 kr. fra Friluftsrådet og 5000 kr. fra Sjællandske Medier, og med frivillig arbejdskraft blev der et overskud på ca. 500 kr. til vedligeholdelse og supplering af de små "låneguider".

Og så blev der tid til nye projekter.

Stiudvalget holdt årets første møde i Roneklint hos Svend Erik Jensen, da første punkt på dagsordenen drejede sig om Svend Eriks projekt med frøsøer, afgræsning og stiforbindelse til Bøndernes Egehoved. Peder Madelung deltog i mødet, da han står for det med køerne. Mødet startede i gummistøvler og regntøj i silende, iskold regn for at se, hvor langt de er nået. To søer er udgravet, der er ryddet en masse, der er lavet indhegning, og køer er sat ud. Alt sammen ser vældig flot ud. Og det glæder stiudvalget, at der er så positiv vilje fra ejerne med hensyn til tilgængelighed til området. Fx er der vilje til etablering af en holdeplads til biler i områdets vestlige ende og etablering af en sti langs det levende hegn over til grusvejen, der fører til Bøndernes Egehoved, et stort ønske hos mange borgere gennem mange år. Elise Hvelplund, naturvejleder, deltog i mødet og fik masser af ønsker med tilbage til kommunen og Friluftsrådet.

Desuden hørte vi om indvielse af Bystævnet i Roneklint 22. marts, hvor stiudvalget gerne medvirker.

Vi har tidligere lagt nogle faktasider på hjemmesiden www.jungshoved.net om seværdigheder på Jungshoved. Nu er der kommet flere faktasider, som kan

ses under menupunkt "vandreture" lige til at printe ud og bruge. Bl.a. en liste over fugle og planter, som har været beskrevet i bladet Jungshoved, og en side om sæler. Flere er på vej.

Også nye vandreruter blev drøftet. Jungshoved lokalråd er jo blevet udvidet til igen at dække hele halvøen, og der kunne være nye muligheder for ture. Det arbejder vi videre med.

Stiudvalget har haft flere traveture i vinter med flot fremmøde fra halvøen og også folk langvejs fra. Vores ture kan ses på www.vordingborg.nu , og det giver nye vandrefæller. Stiudvalget deltager også i den kommende kulturdag 5. september 2015.

Stiudvalget består af Sune, Anne, Svend Erik, Lis og Lise.

Mit yndlingssted på Jungshoved (2)

Vi har det sikkert alle sådan, at der er en bestemt plet på Jungshoved, som vi holder særlig meget af. Det kan være en af de storslåede panoramaudsigter med marker, skov og hav eller et af de mere ydmyge steder, som det måske kun er én selv, der kender – en grøftekant, et sted i baghaven eller en lille plet i skoven.

I denne serie får læserne mulighed for at dele stedet med andre. Det er blot at finde stedet, tage et billede af det, skrive en lille tekst om stedet og så sende det til redaktionen.

Vi glæder os til at modtage de mange gode bud på en dejlig plet på Jungshoved, og vi bringer dem i den rækkefølge, vi modtager dem.

Mit yndlingssted på Jungshoved må uden tvivl være lige præcist dér, hvor jeg bor sammen med min mand Mads og vores datter Daline: Vores lille by Stenstrup, menneskene i den, vores hus og især vores have. Det er så afgjort lige netop dette sted, der gjorde, at Mads og jeg flyttede fra Malmö for igen at bosætte os i Danmark. Vi havde kig på Jungshoved og fandt vores drømmehus efter at have boet til leje på egnen i tre måneder. Pludselig var

drømmehuset til salg. Vi slog til med det samme og fik endelig VORES STED.

Når det er sommer, tilbringer vi næsten alle lyse timer i haven. Vi har etableret køkkenhave og bruger mange gode timer på at grave, så og luge. Vi nyder at lege i haven med Daline eller bare se på hende, når hun leger. Vi nyder alle de fine blomster der kommer op, hønsene der går rundt og skraber, hundene der leger, katten der tager en spurt op i træerne, og vi nyder fuglelivet i haven. I sommermånederne sidder vi ved bålpladsen og får morgenkaffen og nyder udsigten over Bøgestrømmen. Vi elsker at lave bål og bålmad og bruger bålstedet som samlingspunkt, når vi har gæster eller til vores årlige havefest.

At vi var så heldige at få huset i Stenstrup, betyder også, at vi har fået nogle skønne naboer. Vi elsker at være en del af vores lille by – og deltager i alt, hvad vi kan af arrangementer. Især vores juletræstænding og vores sommerfest ved gadekæret er med til at give sammenholdet i byen. Men også de små snakke, vi får i det daglige med naboerne, når vi er ude at gå, eller de passerer forbi vores hus, sætter jeg stor pris på, og det er lige netop dét, der gør det dejligt at bo på mit yndlingssted…

Carina Hansen, Stenstrup

BLOMSTERNES HALVØ

Når dette læses, er der forhåbentlig gang i arbejdet med at fræse og så frø i vores vejkanter. Nu venter vi bare!!!!

BLOMSTER I VEJRABATTERNE PÅ JUNGSHOVED! !

Med det seneste tiltag efter bevillingen på 10.000 kr. fra Vordingborg Kommune kommer vi et godt stykke mod målet.

Det bliver dejligt, når vores gæster kan se – og vi kan sige:

vi bor på Blomsternes Halvø.

Den frøblanding, der er valgt, er en margeritblanding med 50 % græs, det skulle være den bedste blanding til vores formål, siger leverandøren, Nykilde Frø.

Vi bruger halvdelen af beløbet på frø nu og den anden halvdel til efteråret på løg,

så vi ses forhåbentlig engang i september 2015.

FLOTTE BLOMSTERKRUKKER TIL SOMMER?

Vi ses måske også, når der er uddeling af de planter, vi får fra kommunen. Dato senere.

Vi har endnu ikke noget konkret om vores sommeraktivitet, men de 100 planter, som vi er blevet lovet, skal jo bruges til glæde for os alle.

Skal planterne fordeles ligeligt mellem grupper, sådan at man laver en kollektiv pasning af en større krukke på steder, hvor der allerede er krukker eller lignende?

Hvis der er nogen, der har en god ide til anvendelse af planterne, så vil vi meget gerne lytte eller læse om det.

Udvalget for turisme og bosætning
Jette
jette@ramshoj.dk

VI HAR FÅET STØTTE FRA

VORDINGBORG KOMMUNE

Nyt fra Jungshoved Forsamlingshus

Så lykkedes det endelig. Vi har fået lavet de sidste lofter i de små sale. Og vi har langt om længe fået lavet den nye indgang til lejligheden, samt sløjfet den gamle indgang. Det krævede en ombygning af centralvarmen. Vi har endvidere fået skiftet vinduerne ned til kælderen til energirigtige vinduer, og vi har også fået isoleret oven over toilettet i lejligheden, så nu blæser det ikke ind mere.

Det hele gik lige pludselig meget stærkt. Og vi må atter takke Ole Torstensson og Bjørn fra Jungshoved Tømreren, for opsætning af lofter, isætning af dør og vinduer. Nye lamper og nye, energirigtige LED-pærer, har Jens Ottosen fra bestyrelsen sørget for, så nu kan pensionisterne få øje på spilleplader og brikker til det månedlige bankospil.

Kommunen har kontaktet os angående eventuelle energiforbedringer m.m. Der skulle efter sigende være afsat en pulje penge, som man kan søge. Vi har skrevet en masse forslag ned, som kan forbedre vores forsamlingshus, så som nyt tag og i samme omgang isolering af loftet og centralvarmerørene. Så vi er spændt på, om det er "luftkasteller", eller om det kunne ende med et realistisk projekt. Den sidste udskiftning af brugsvandsledning har vi valgt at vente med, til det bliver tørt og varmt i vejret.

Vi glæder os allerede nu til vores årlige loppemarked, som sædvanlig er det den anden lørdag i juli. Det er altid spændende, om vi er heldige at få nok lopper til dette projekt.

Udlejningen af vores hus går faktisk rigtig godt. Vores kunder er rigtig glade for vores forbedringer. Vi har planer om at få netforbindelse via FIBIA (Fibernet), så alle, der ville være interesserede, kunne få netforbindelse via WI-FI, når de lejer vores forsamlingshus.

Som I kan læse, har vi masser af planer til forbedring af vores "hus"!

HUSK!! Det er vores allesammens forsamlingshus

Med venlig hilsen,
Morten Larsen

Forsamlingshusets hjemmeside:
jungshovedforsamlingshus.dk

Nyt fra Jungshoved Skole

Bevar Jungshoved Skole som kommunalt forenings- og kulturhus

I skrivende stund fylder udvalget for Kultur, idræt og fritids beslutning om at sælge seks forsamlingshuse, herunder Jungshoved Skole, rigtig meget hos styregruppen, alle skolens brugere og lokalrådet. Vi er meget bekymrede og håber det bedste. Vi er ikke blevet informeret herom af kommunen og fik informationen gennem avisen. Vi har status som foreningshus med folkeoplysningsaktiviteter og er ikke et forsamlingshus, hvilket sidst er præciseret i samme udvalg i oktober 2012.

Vordingborg kommune vil gerne sælge skolen til brugerne, men vil ikke yde driftstilskud fremover. Sagen har været omtalt på hjemmesiden, på lokalrådets mailliste, og aviserne er informeret. Vi er nu inviteret til et møde 4. marts med alle de andre lukningstruede huse, et såkaldt erfaringsudvekslingsmøde, og har fået oplyst, at vi derefter har 10 dage til at beslutte, om vi vil købe skolen, eller den skal sælges til anden side (man kan læse mere i referater på hjemmesiden).

Vi arbejder ihærdigt for at fortsætte som hidtil, lige nu har skolen 186 deltagere til faste aktiviteter hver uge, og dertil kommer foredragsaftener, sangaftener, spiseklub, udvalgsmøder, borgermøder m.m. Alle hold melder, at det går rigtig godt. Det er sjovt at køre forbi skolen en vinteraften, hvor der bare er lys i alle vinduer og biler overalt i skolegården og på p-pladsen ved den tidligere brugs.

Nye gulve

I det store køkken og i tegnestuen på første sal har vi betalt os til afslibning og lakering ved professionelle. Det er blevet så flot, lyst og venligt. Det er lige før, vi skal have sutsko med nu!

I det lille køkken er der lagt det flotteste linoleumsgulv i to grønne nuancer.

Både materialer og arbejdskraft er skænket skolen af Kim og Tonny Vang, og vi siger tusind tak.

Nye tiltag

I den gamle skole sker hele tiden noget nyt. Vi har siden sidste blad budt velkommen til 14 kursister på danskkursus hver torsdag kl. 16-18.30 og deres lærer udlånt af Næstved Sprogskole. Alle kursister bor i vores nærområde og er beskæftiget ved landbrug. Vi ønsker jer en masse gode timer på skolen.

Desuden har der været "Bageskole". To hold, hver af to dage, blev hurtigt besat, og deltagerne fik nogle udbytterige og hyggelige dage. Der blev bagt mange slags brød, tærter og kager. Tusind tak til Pia Prehn, der stod for undervisningen ganske frivilligt og ulønnet.

Kulturaftener

Allerede 8. januar havde vi det nye års første kulturaften, lokalet blev hurtigt fyldt af deltagere, og flere stole måtte hentes ind. Thorbjørn Berg fortalte gribende om bl.a. sin opvækst i Finmarken under krigen. Jeg tror, alle tilhørere havde en tåre i øjet.

Den 22. januar havde vi sangaften med flot fremmøde og mange gode, glade sange, og 4. februar fortalte Anders Heding, Roneklint meget spændende og levende om skibsbyggeri og sejlads fra Thailand ad en del omveje tilbage til Danmark. Også denne aften måtte vi hente flere stole.

Det er hyggelige aftener med god debat over kaffen og hjemmebaget i pausen. Når bladet udkommer, har vi haft endnu en kulturaften om Nordisk Mytologi og to mere i vente – læs mere her i bladet.

Også aftenen med besøg af Fibia 3. februar vedrørende bredbåndsforbindelse til Jungshoved, Stavreby og Roneklint trak fulde huse. Denne gang var vi i gymnastiksalen, og alle skolens stole og bænke var i brug!

Skolegården

Alle, der kommer i skolen, glæder sig over, hvor fin og gangsikker skolegården er blevet med ny asfalt og tre kæmpestore terrakotta krukker. Der er plantet rododendron og lagt forårsløgplanter i krukkerne, så det skal nok blive flot. Tak til de frivillige, der har hentet planter, krukker, jord og sørget for tilplantning. Til foråret laves den sidste finish med mere grønt og store sten til et lille bystævne i hjørnet.

Åbent hus

Traditionen tro slår vi dørene op til åbent hus, når vintersæsonen er ved at være slut. Det er i år lørdag 28. marts, og der vil være gymnastik, påskemarked, noget om jagt og fiskeri, værksted for børn, blomstersalg, vævestue, bibliotek, mad og drikke og meget mere. Det vil der komme plakater om, når alt er på plads. Men et er sikkert: Alle er meget velkomne.

Efter åbent hus er der nogle hold, der fortsætter til maj, andre har travlt med at komme i haven.

Tak for endnu en god og meget aktiv sæson og forhåbentlig på gensyn til oktober.

Med sommertiden kommer alle vores mange lejere, i skrivende stund er skolen allerede booket i 28 dage, den gamle lærerbolig i ni dage, og næsten dagligt kommer nye til. Vi håber, vores lejere får nogle gode dage i vores naturskønne område og dejlige skole.

Med venlig hilsen styregruppen

v/Lise Jacobsen

Kom til åbent hus i skolen:

Lørdag 28. marts

kl. 10.00-14.00. Alle er velkomne

Læsere, der vil støtte bladet økonomisk,

kan gøre det på følgende måde:

- ved at lægge et beløb i bladbøssen i våbenhuset i Jungshoved Kirke eller ved Jungshoved Skole.
- ved at indsætte et beløb på vores konto nr. **6140-0004064737 i Møns Bank, Præstø** (banken opkræver 20 kr. i gebyr, hvis man indsætter direkte ved kassen i banken!! – så brug netbank).

På forhånd tak

Workshop til fremme af natur- og friluftsprojekter i Roneklint

Workshoppen afholdes **22. marts 2015 kl. 9.30 til ca. 14.30.**

Mødested ved bystævnet i **Roneklint by**.

Formålet med workshoppen er at præsentere igangværende natur- og friluftsprojekter i og omkring Roneklint by for lokale beboere og samarbejdspartnere. Dagens program starter med en rundtur i området med præsentation af hinandens projekter og idéer. Dagen slutter af med en workshop i arbejdsgrupper, hvor målet er at tænke på tværs og tænke nyt i forhold til udvikling af faciliteter, projekter, organisering, m.m.

Program:

9.30 Vi mødes ved Bystævnet (morgenbrød/gammel dansk/byhorn) – velkomst v/Vordingborg Kommune & Friluftsrådet (kort)

9.40 Bystævnet indvies. Niels Østergård fortæller om bystævnet og Roneklint før og efter udskiftningen.

10.00 Jungshoved stiudvalg v/Lise Jacobsen fortæller om infoskabet og vandreruterne.

10.15 Gåtur til Svend Eriks naturområde vest for Roneklint by.

10.30 Svend Erik fortæller om det nye vandhul, afgræsning og idéer til faciliteter.

11.00 Vi går til Bøndernes Egehoved.

11.30 Naturvejleder, Elise Hvelplund, fortæller om Bøndernes Egehoved.

11.45 Vi går videre til Stor Skallesluger redekasserne.

12.00 Sune Madsen fortæller om Stor Skallesluger-projekt og atlasprojekt.

12.30 Vi går tilbage til Roneklint (alternativt i Anders Madsens lade), i struktureret setup med snak om ideer 2 & 2.

13.15 Frokost og Anders Madsen fortæller om mulighederne for fx afgræsning af strandengen, evt. mulighed for etablering af græsningslaug.

13.30 Arbejdsgrupper (workshop). Blandede grupper. Målet er, at de fremmødte samtænker, tænker på tværs og tænker nyt ift. fx faciliteter, projekter, organisering m.m.

14.00 Præsentation af ideer for hinanden og næste skridt (et nyt møde?) – info fra Friluftsrådet om økonomi – fx udlodningsmidler til involvering af flere frivillige (max 10.000 kr.) m.m.

14.30 Tak for i dag. Frivillig gåtur til skansen og fyret for dem, som har lyst. Niels Østergård fortæller om fyret og skansen inklusiv den lidt sjove historie om Maderne og Noret. Gåturen på ca. en times varighed.

Arrangører: Jungshoved Lokalråd, Vordingborg Kommune, Friluftsrådet.

Yderligere information kontakt:
Naturvejleder, Elise Steen Hvelplund
eshv@vordingborg.dk, tlf. 55 36 25 06

AFFALDSINDSAMLING PÅ JUNGSHOVED

SØNDAG 19. APRIL KL. 10.00-12.00

Mødested: Jungshoved Skole

I samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening arrangerer lokalrådet igen i år affaldsindsamling på halvøen Jungshoved.

Vi mødes i skolegården, hvor der uddeles ruter, sække og handsker.

Tilbage i skolegården sorteres og vejes affaldet, og der bydes på kaffe/te og kage.

Alle børn og voksne er velkomne.

Venlig hilsen Jungshoved Lokalråd

Roneklint Bystævne

Overalt på Jungshoved bærer landskabet synlige resultater af de store jordreformer for ca. 220 år siden, hvor sognets seks landsbyer blev udskiftet. Det århundreder gamle landsbyfællesskab og hoveriet blev ophævet. De enkelte gårdmænd fik hver for sig ansvaret for at drive sin gård. Nogle gårde blev med bygninger udflyttet til en lod uden for landsbyen, mens andre fik deres marker placeret i en såkaldt stjerneudskiftning, hvor bygningerne blev liggende i landsbyen. De nye skel mellem gårdene blev beplantet med træer. Gårdene og mange af de gamle beplantede skel ses stadig i landskabet, selv om storlandmænd gennem de sidste årtier har opkøbt mange af de gamle gårdes marker.

I Roneklint har Vordingborg Kommune i samarbejde med beboerne markeret det historiske kulturmiljø ved at genskabe et bystævne med 11 store sten omkring egetræet centralt i landsbyen, hvor Roneklintvej, Kohavevej og Batterivej mødes. En gendigtning som en påmindelse om landsbyens historie. Etableringen indgår i det projekt for "brugerdrevne natur- og friluftsområder", som kommunen og Friluftsrådet har igangsat. I kommuneplanen er Roneklint udpeget som et samlet kulturmiljø. I 2013 blev det fulgt op i den bevarende lokalplan for området.

Det gamle landsbyfællesskab

Ordet bystævne definerer landsbyens gårdmænd, men bruges også som betegnelse for den kreds af store sten, som gav mulighed for et udendørs mødested for gårdmændene. I slutningen af 1700-tallet bestod bystævnet i Roneklint af de 11 gårdmænd, som havde fæstet hver sin gård af godsejeren på Nysø og Jungshoved. De valgte en oldermand. Når oldermanden blæste én gang i byhornet mødtes de til rådslagning.

De skulle blive enige om den arbejdskrævende hegning, så kvæget kunne holdes ude af kornet. Horn mod korn, som man sagde. De skulle fastlægge det årlige arbejde med at pløje, harve, så, slå græs og meje korn på deres fælles marker, når der ikke skulle udføres hoveri på godset. Andre anliggender handlede om fælles bytyr, byorne, tvister, fester eller behandlingen af tiggere. Bøder blev uddelt og hurtigt indfriet i form af snaps og øl.

Udskiftningen 1797

Hvervet som oldermand gik på omgang blandt landsbyens gårdmænd. Hans funktion var at lede bystævnets møder, hvor der var mødepligt. Bystævnet kunne efter regler helt tilbage fra 1400-tallet selv fastsætte regler for deres opgaver. Beslutninger gjaldt for alle i landsbyen, idet husmænd, fruentimmere, indsiddere, tyende og fattiglemmer ikke havde nogen stemme.

Efter at bønderne lærte at læse, blev reglerne ofte skrevet ned i byvedtægter eller vider, som de dengang blev kaldt. Andre steder eksisterede reglerne gennem mundtlige overleveringer.

Oldermanden kaldte til møde med et langt trut i hornet. Blæste han to gange var der ildløs, og alle vidste så, at man hurtigt skulle hjælpe til med at slukke. Byhornet fungerer som en vuvuzela, der forstærker råb og trut.

Gårdmændenes ledende funktion som bystævne forsvandt efter udskiftningen, men man fortsatte givetvis med de gode demokratiske samarbejdsprincip-

Før 1797

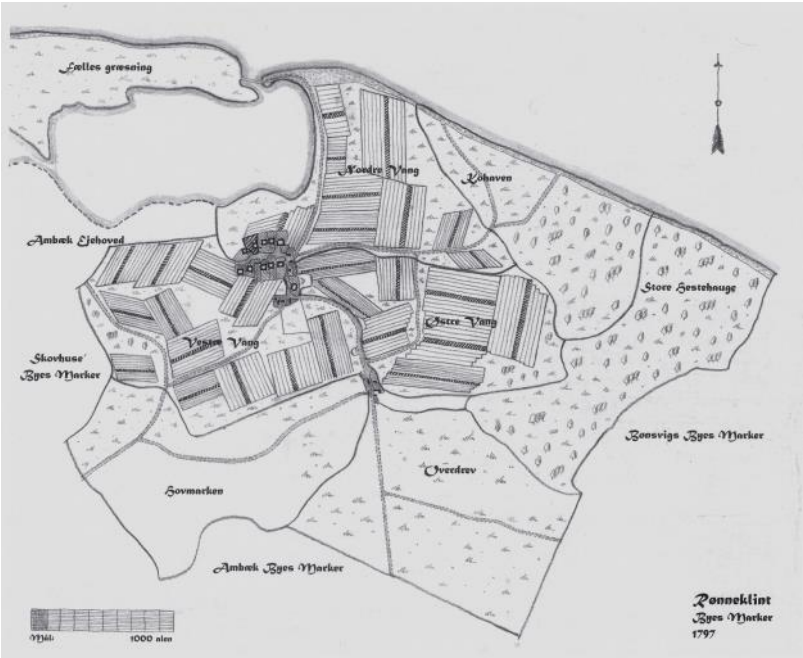

Før udskiftningen var landsbyens fælles bymarker opdelt i tre vange: Nordre Vang, Østre Vang og Søndre Vang. De dyrkedes i treårig rotation med byg/havre på den ene, rug på den anden, mens den tredje lå brak. Vangene var opdelt i åse, hvor gårdene havde hver sin ager. Skraveringen viser, hvor spredt en enkelt gårds agre lå.
Mod syd ses godsets hovmarker, overdrevsarealer og Store Hestehave skov.
Kortene er en forenkling af det originale udskiftningskort.

per med nabohjælp i hverdagen, når det behøvedes. Det fortsatte i hvert fald indtil 1841, hvor der blev indført et sogneforstanderskab med ansvar for fattig-, skole- og vejvæsen. Sogneforstanderskabet blev i 1867 afløst af et sogneråd.

Gårdmændene samledes på fortens mødested, bystævnet. I Roneklint lå bystævnet givetvis i det hjørne af forten, som i dag er en fælles indkørsel til Roneklintvej 32, 34 og 36. Vi ved det ikke, men vi ved, at bystævne-sten i mange landsbyer først blev etableret efter udskiftningen. De blev dermed et minde om en svunden tid, de "gode gamle dage". Bystævnets møder blev dog formentlig under alle omstændigheder henlagt til en lade eller oldermandens varme stue. Men på en varm sommersøndag kunne det jo være dejligt at sidde og snakke og skåle udendørs efter kirketid.

Roneklints byhorn er bevaret

Det helt specielle i Roneklint er, at landsbyens gamle byhorn stadig eksi-

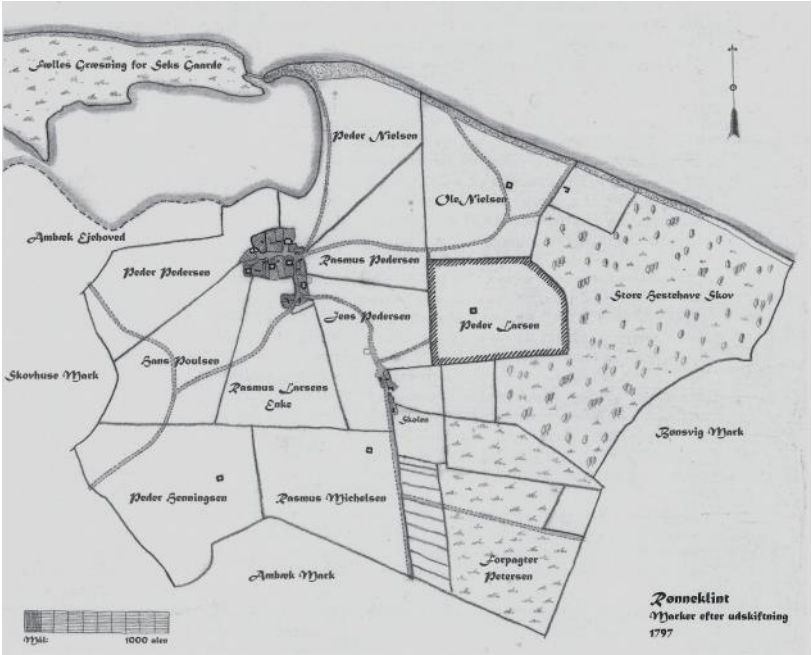

Efter 1800

Efter udskiftningen fik hver gård sin egen mark. Seks gårde blev udskiftet efter stjerneudskiftningsprincippet, så bygningerne blev liggende i landsbyen. Fire gårde blev udflyttet til udlodder. Nu blev gårdmændene herre på egen gård. Godset beholdt dog ejerskabet af gårdene, så bønderne var fortsat fæstere efter kontraktaftaler, men nu uden hoveriforpligtelser. Først omkring 1850 begyndte godset at sælge gårdene.

Kortene er hentet fra bogen: "Fra fæste til fritid".

sterer i Karen Pedersens varetægt på Strandgaarden.

Vi ved fra gårdejer Niels Kristian Pedersen, at hans far – den mangeårige sognerådsformand Rasmus Pedersen – opbevarede hornet, da han overtog Strandgaarden omkring 1930.

Byhornet har indgraveret initialerne "PP". Det henviser til Peder Pedersen, som var gårdfæster i overgangsårene fra 1790erne til 1830erne. Efter ophør af oldermandsfunktionen kan man forestille sig, at Peder Pedersen havde taget byhornet til sig og markeret det med sine initialer. Sådanne gamle byhorn er i dag sjældne.

Vi kan derfor glæde os over, at Karen har truffet den flotte beslutning, at "Roneklints Byhorn" i fremtiden skal forblive fælleseje i Roneklint med fast opbevaring på Strandgaarden. Byhornet kan på den måde få nyt liv, når der med et trut i hornet kaldes til sommerfest i landsbyen eller til møde om fælles anliggender.

Vi må samtidig håbe, at det nye bystævne sender et signal om at passe på områdets kvaliteter. Ellers må oldermanden genopstå og med byhornet blæse til samling omkring egetræet for at bilægge uenigheder – måske med en omgang brændevin.

Niels Østergård, 2015

Akvarel af Rasmus Christiansen, "Landbohistoriske billeder", 1978.

FORENINGEN NORDEN PRÆSTØ

KULTURAFTEN

Island – fra asatro til kristendom

Tirsdag 24. marts kl. 19.30
Jungshoved Skole, Jungshovedvej 46, 4720 Præstø
Foredrag om da islændingene blev kristne

Teolog og religionshistoriker Solveig Ståhl-Nielsen fortæller om, dengang islændingene blev kristne. Islændingene vedtog kristendommen med en Altingsbeslutning omkring år 1000, og så var de kristne… eller var de? Det lyder enkelt og ublodigt, men der var både drømmesyn og kidnapninger involveret. Foredraget vil komme ind på nogle af de gode historier og på de mere overordnede forklaringer.

I samarbejde med Jungshoved Skoles styregruppe

Foredrag, kaffe/te & kage/frugt 50 kr.

Et sted på Jungshoved (16)
Svend Gønges Hule

Foto: Tage Klee

Et af de mere kendte steder på Jungshoved er Svend Gønges Hule i Bønsvighoved Skov. Hulen er en jættestue opført for omkring 5200 år siden. Jættestuen har oprindelig været helt indesluttet i en beskyttende, forseglende jordhøj. I dag fremstår den med 8 opretstående bæresten i gravkammeret, 1 dæksten, af de oprindelige 2-3 sten i loftet, og 3 bæresten i kammergangen. De manglende dæksten i gravkammeret og bæresten i kammergangen er bortsprængt i tidligere tiders stenhugst. Det siges, at de er blevet fjernet i 1830 og brugt til anlæg af vejen, der fører forbi jættestuen. En af de 8 bæresten i gravkammeret har stadig tydelige mærker af en bortsprængning. Af den tidligere jordhøj er der kun en ca. ½ m høj, cirkulær forhøjning omkring jættestuekammeret tilbage. I kanten af højen ses 6 randsten fra den oprindelige ubrudte kæde af sten, der stod rundt om højen – 2 mod øst og 4 mod vest. Jættestuen blev udgravet af Nationalmuseet i 1924 og fredet i 1945. En oplysningstavle ved stedet fortæller om stedets historie og om de fund, der blev gjort ved udgravningen. Stedet passes af Holger Andersen, Bønsvig, der gør det frivilligt og uden betaling. Oprindeligt var det for Storstrøms Amt, nu er det for Vordingborg Kommune.

Jættestuen, Svend Gønges Hule, fik officielt sit navn i 1941, men havde inden da båret navnet i folkemunde i mange år. Navnet refererer til, at Svend

Gønge, som også blev kaldt for Gøngehøvdingen, ofte brugte stedet til at skjule sig for de fjendtlige svenske soldater, der hærgede på Jungshoved under Svenskekrigen (1657-1660). Svend Gønge blev levendegjort i Carit Etlars roman "Gøngehøvdingen" fra 1853. I bogen hører vi om Gøngehøvdingens tur til jættestuen i Bønsvighoved Skov sammen med Københavns borgmester, Hans Nansen, der på kongens ordre havde forladt den belejrede by for at bringe en skat til hovedstaden: "Efter en lang og besværlig gang, der førte hen over mange krydsveje og tværstier, at den fremmede (borgmester Hans Nansen) ikke havde det ringeste begreb om, hvor han befandt sig, stod Svend Gjønge endelig stille foran en kæmpegrav, som var omgivet af en rad store gråsten. Svend Gjønge rullede en af stenene til side, og hvor den havde ligget, viste sig et hul, stort nok til, at et menneske kunne krybe igennem". Når man har læst dette og hørt om svenskernes hærgen på Jungshoved, kan man godt forestille sig, at den 5000 år gamle jættestue har været et godt skjulested for Gøngehøvdingen og hans mænd. I dag er stedet en lille, fredelig perle midt i skoven og et yndet udflugtsmål for de mange, der gæster Jungshoved.

Kilde: http://fortidsmindeguide.dk/

Knud Jacobsen

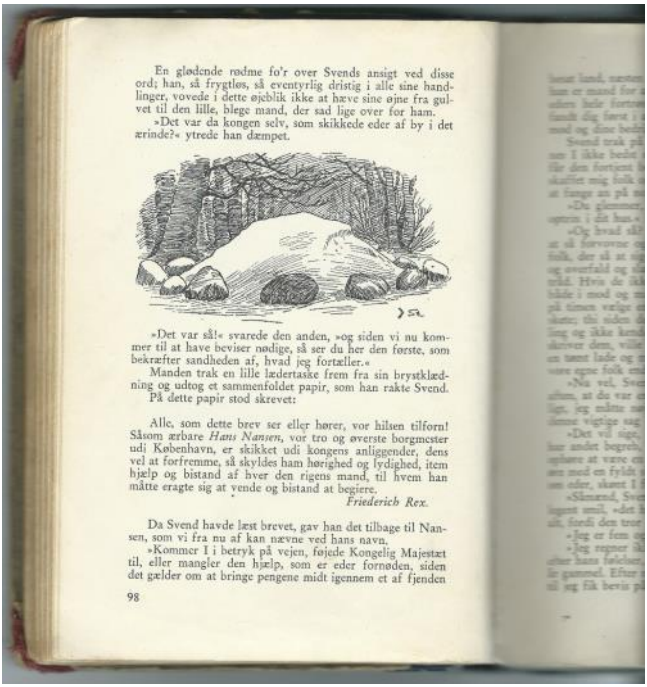

En glødende rødme fo'r over Svends ansigt ved disse ord; han, så frygtløs, så eventyrlig dristig i alle sine handlinger, vovede i dette øjeblik ikke at hæve sine øjne fra gulvet til den lille, blege mand, der sad lige over for ham.

»Det var da kongen selv, som skikkede eder af by i det ærinde?« ytrede han dæmpet.

»Det var så!« svarede den anden, »og siden vi nu kommer til at have beviser nødige, så ser du her den første, som bekræfter sandheden af, hvad jeg fortæller.«

Manden trak en lille lædertaske frem fra sin brystklædning og udtog et sammenfoldet papir, som han rakte Svend. På dette papir stod skrevet:

Alle, som dette brev ser eller hører, vor hilsen tilforn! Såsom ærbare *Hans Nansen*, vor tro og øverste borgmester udi København, er skikket udi kongens anliggender, dens vel at forfremme, så skyldes ham hørighed og lydighed, item hjælp og bistand af hver den rigens mand, til hvem han måtte eragte sig at vende og bistand at begiere.

Friederich Rex.

Da Svend havde læst brevet, gav han det tilbage til Nansen, som vi fra nu af kan nævne ved hans navn.

»Kommer I i betryk på vejen, føjede Kongelig Majestæt til, eller mangler den hjælp, som er eder fornøden, siden det gælder om at bringe pengene midt igennem et af fjenden

98

Svend Gønges hule. Tegningen er af Poul Steffensen fra Carit Etlars bog om Gøngehøvdingen

KOM OG VÆR MED til en spændende dag – ALLE ER VELKOMNE

FORENINGEN NORDEN PRÆSTØ

KULTURDAG

Forskningens døgn torsdag 23. april 2015

Vi kan endnu ikke oplyse om, hvilke foredrag vi kan tilbyde i april måned, men det bliver en dag, hvor det er værd at gæste Jungshoved Skole.

HVAD ER FORSKNINGENS DØGN?

Forskningens Døgn er en landsdækkende forskningsfestival. Formålet med Forskningens Døgn er at øge opmærksomheden og vække interesse for forskning hos den danske befolkning og skabe forståelse for den betydning, som forskning har for vores samfund og hverdag.

Forskningens Døgn henvender sig til alle, der er åbne for at blive underholdt og lære nyt – og især til dem, der ikke til dagligt har berøring med forskning og innovation.

I samarbejde med Jungshoved Skoles styregruppe

Pr. foredrag: Kaffe/te & kage 35 kr. – Nordisk buffet 40 kr.

Følg gerne med i dagspressen om foredragenes indhold

Madopskrift fra Jungshoved Præstegård
Seljanka – lækker estisk suppe – skøn vinterspise

Beregnet til 4 personer

Ingredienser:

3 store løg (350-400 g)
4 spsk. olie
1 dl varmt vand
100 g koncentreret tomatpuré eller evt. ketchup, som kan bruges i nødstilfælde
1 l varm bouillon (brug evt. bouillonterning, hvis du ikke lige har anden suppe ved hånden)
3 laurbærblade
10 sorte peberkorn
2-3 syltede asier eller grønne agurker
200 g pølser – gerne meget røgede, ellers blot hvad du måtte have inden for rækkevidde
200 g andet kød – gerne hakket svine- eller kalvekød
Evt. andre kødrester
Citron

Til servering på toppen af portionen, efter den er kommet op i suppeskåle:

creme fraiche 20 %, lidt hakket persille + skiveskårne sorte oliven (kan udelades, hvis man ikke er så vild med oliven)

Tilberedning:

Skær og hak løgene meget fint.

Varm olien i en gryde, tilsæt løg og lad dem stege i et par minutter ved svag varme, indtil løgene begynder at blive klare.

Tilsæt noget af det varme vand, peberkorn og laurbærblade, og lad det koge i cirka en halv time på svag varme, indtil løgene er bløde, og suppen er blevet gylden.

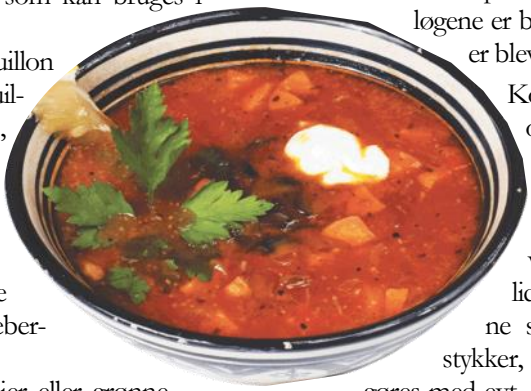

Kom tomatpuré i, og lad det simre, mens agurkerne/asierne skæres i tynde skiver og hakkes lidt groft, pølserne skæres i ½ cm stykker, og det samme gøres med evt. andre kødrester. Kommes alt sammen ned i suppen sammen med det hakkede kød.

Tilsæt dernæst resten af det kogende vand og bouillonterningen.

Lad Seljankaen komme langsomt i kog; derpå sænkes varmen, og den småsimrer i 10 minutter under låg.

Laurbærbladene tages op af suppen, lidt citronsaft tilsættes, og Seljankaen er klar til servering – husk creme fraiche, et lille drys persille og oliven.

Uhm… den lækre suppe er klar til at blive spist – og gerne meget varm.

God fornøjelse og Rigtig Velbekomme!

Anette, Jungshoved Præstegård

Status over bladets økonomi 31.12.2014

Udgifter 2014:	
Trykning af 4 numre af bladet	44.041,51 kr.
Porto:	2.743,90 kr.
Julehilsen til de frivillige bladomdelere :	1.609,95 kr.
Netbank årlig afgift:	375,00 kr.
Bankgebyr:	20,00 kr.
Udgifter i alt:	**48.790,36 kr.**
Indtægter 2014:	
Menighedsrådet:	20.000,00 kr.
Jungshoved Lokalråd:	10.000,00 kr.
Jungshoved Skole:	3.000,00 kr.
Bidrag fra læserne:	5.508,00 kr.
Abonnenter:	8.625,00 kr.
Indtægter i alt:	**47.133,00 kr.**
Saldoen på bladets konto er:	**21.833,33 kr.**

Spiseklubben på Jungshoved Skole

Torsdag 26. marts er det sæsonens sidste aften i spiseklubben.

Vi siger tak for endnu en hyggelig sæson med glade og hjælpsomme gæster.

Særlig tak til sæsonens to gæstekokke: Pia Prehn og Dorte Grau Hansen.

Også tak til Merete Larsen, der har forsødet flere aftener med dejlige desserter, og til Einar Geertsen, der har hjulpet med at dække op til spisning.

Tak til Mogens Jacobsen, som hver gang har spillet til aftenens sange.

På gensyn igen til oktober.
Venlig hilsen,

Kurt og Knud

GUDSTJENESTER

Marts-juni 2015

	Jungshoved	Allerslev
2. s. i fasten 1. mar.	Ingen	9.00 Jesper Bo Blomgren
3. s. i fasten 8. mar.	10.30	9.00
Midfaste 15. mar.	Ingen	10.30
Mariæ Bebudelse 22. mar.	10.30	9.00
Palmesøndag 29. mar.	10.30 Konfirmandernes gudstj.	Ingen
Skærtorsdag 2. apr.	10.30	9.00
Langfredag 3. apr.	Ingen	10.30
Påskedag 5. apr.	9.00	10.30
2. påskedag 6. apr.	9.00	Ingen
8. apr.	19.00 Aftenandagt	
1. s. e. påske 12. apr.	Ingen	Ingen
2. s. e. påske 19. apr.	14.00/kirkekoncert	10.30
3. s. e. påske 26. apr.	10.30	Ingen
Bededag 1. maj	Ingen	10.30
4. s. e. påske 3. maj	10.30 Konfirmation	Ingen
5. s. e. påske 10. maj	Ingen	10.30 Konfirmation
Kr. himmelfart 14. maj	10.30	Ingen
6. s. e. påske 17. maj	Ingen	10.30
Pinsedag 24. maj	10.30	9.00
2. pinsedag 25. maj	Ingen	Ingen
Trinitatis 31. maj	9.00	10.30
1. s. e. trin. 7. jun.	Ingen	9.00 Jesper Bo Blomgren

ADRESSER OG TELEFONNUMRE:

BEGGE SOGNE
Torben Møllenbach
Allerslev Præstegård
Træffetid: Alle dage efter aftale. Tlf.:
55 99 60 17 og på mail: tom@km.dk.
Mandag: Fridag for præst og personale, og kirken er lukket for kirkelige handlinger.

Organist Elena Stilling
21 26 66 08

Kirkesanger Bodil Agerbo
25 14 07 94

Kasserer
Regnskabsfører Anne-Lise Nielsen
Faxe Ladeplads
24 25 11 51

ALLERSLEV
Graver Leo De Jong
55 99 61 68
Træffetid: Tirsdag-fredag 12-12.30

Menighedsrådsformand
Tove Grundtvig
55 99 60 92

Kirkeværge
Rita Larsen
55 99 60 30

JUNGSHOVED

Graver Poul Hansen
55 99 90 99
Træffetid: Tirsdag-fredag 12-12.30

Menighedsrådsformand
Eli Frandsen
55 99 91 99
e-mail: elifrandsen@yahoo.dk

Kirkeværge Bent Pedersen
56 28 65 85
http://www.jungshovedkirke.dk

Kirkebil

I begge kirker har vi det sådan, at der altid er mulighed for at få en kop kaffe (eller te) og en snak efter højmessen.

Kirkebilen kører til alle højmesser, dvs. gudstjenester kl. 10.30. Er der kun én gudstjeneste i pastoratet (Allerslev og Jungshoved sogne), kører kirkebilen til denne uanset tidspunkt. Kirkebilen kan også bestilles til alle kirkelige arrangementer i Allerslev Præstegård og Jungshoved Rejsestald. Det koster 5 kr. at benytte kirkebilen, der kører fra begge sogne og fra Præstø. Man skal tilmelde sig dagen før inden kl. 12 hos
Dan Taxi Vordingborg, 70 25 25 25 eller 88 70 06 40

Med venlig hilsen,
Jungshoved Menighedsråd

Ved fødsel: En fødsel skal meddeles til kordegnen/sognepræsten i det sogn, hvor moderen har bopæl. Det er jordmoderen, der sørger for at sende beskeden videre hurtigst muligt efter fødslen.

Er forældrene ikke gift, skal faderen desuden gennem borger.dk give kordegnen/sognepræsten besked via en "Omsorgs- og ansvarserklæring" inden **14 dage efter fødslen.** Har kordegn/sognepræst ikke modtaget denne erklæring inden 14 dage, bliver spørgsmålet om faderskab sendt videre til statsforvaltningen til endelig afgørelse.

Ved dåb eller navngivning: Et barn skal have et navn inden for seks måneder. Det sker enten ved dåb i kirken eller ved navngivning.

Ønsker man sit barn døbt, henvender man sig til den præst, som hører til det sogn, hvor man ønsker sit barn døbt. Man behøver således ikke at få sit barn døbt dér, hvor man bor. Det vælger man selv efter nærmere aftale med den pågældende sognepræst.

Ved en dåb skal der være en gudmor eller gudfar samt mindst to og højst fire faddere. Forældrene kan godt noteres som faddere.

En fadder er dels et vidne til dåben og dels ham eller hende, som efter aftale med forældrene påtager sig forpligtelsen til at oplære barnet i den "kristne børnelærdom" i tilfælde af forældrenes død. I forbindelse med dåben udleveres en fødsels- og dåbsattest.

Ved navngivning retter man henvendelse til kordegn/sognepræst i sit bopælssogn om, hvilket navn man ønsker til sit barn, hvorefter man får udleveret en fødsels- og navneattest.

I øvrigt: En fødsels- og navneattest og en fødsels- og dåbsattest udleveres på forlangende og kan fås hos nærmeste kordegne- eller præstekontor, uanset hvor man er døbt/navngivet.

Vielse: Vielse aftales med sognepræsten. Inden vielsen henvender man sig til borgerservice og udfylder en blanket med anmodning om giftermål.

Dødsfald: Besked om dødsfald retter man til kordegn/sognepræst, eller man får bedemanden til at gøre det. Det skal ske til bopælssognet. Bisættelse eller begravelse/jordfæstelse aftaler man med sognepræsten det sted, hvor man ønsker den kirkelige handling foretaget, uanset om det er i bopælssognet eller et andet sted. Har afdøde **skriftligt udtrykt ønske** om at få sin aske spredt ud over åbent hav, skal det efterkommes. Afdødes ønske skal således skriftligt kunne dokumenteres.

Vigtigt ang. blanketter: Blanketter om faderskab/omsorgs- og ansvarserklæring, om navngivning, om navneændring, anmodning om bisættelser/begravelser osv. kan alle findes på personregistrering.dk. Efter reglerne skal de kun bruges "i særlige tilfælde". Særlige tilfælde er bl.a., når man ikke har en computer, hvilket stadig ikke er et lovkrav.

Man kan altid få hjælp og vejledning hos kordegnen/sognepræsten.

Henvendelse:
Sognepræst Torben Møllenbach

Rekkendevej 39, Allerslev, 4720 Præstø
Tlf.nr.: 55 99 60 17,
e-mail: tom@km.dk

Træffetid: Alle hverdage efter aftale.

Mandag: Fridag for præsten og kirkens øvrige personale. Kirken er derfor lukket for kirkelige handlinger.

Fred og Ro

Mottoet for dette forårs arrangementer i Allerslev og Jungshoved kirker har vi valgt skal være "Fred og Ro". "Fred" er et central ord i enhver gudstjeneste, bl.a. er det med "Guds fred", at en gudstjeneste slutter, og gudstjenestens "ro" er på mange måder dens særkende.

Det bliver ofte misforstået, når man synes, at gudstjenesten er "kedelig", så er det gerne, fordi man synes, at der er for meget "ro", for der sker ingenting. Og det er netop det, vi ellers i så mange andre sammenhænge har vænnet os til. Der skal ske noget. En vejrudsigt må ikke være kedelig, underordnet om vejret så rent faktisk bliver gråt og kedeligt. En radiovært skal helst være frisk og fyre vittigheder af til sin medvært gerne afleveret med højlydte grin. Stilhed og et roligt tempo bliver vi rastløse af.

Men dybest set er det netop kirkens særkende – det stille og et roligt tempo, og egentlig også kirkens styrke. Her "sker" ikke noget, eller i virkeligheden er det måske netop det, der gør. Den stille stund er tid til eftertanke, at man får lov til at sidde på kirkebænken i ro og fred, for man "skal" ikke noget, der forventes ingenting, man kan lade tankerne vandre, og man kan spørge sig selv: Hvornår tillader man sig tid til det i en travl hverdag?

Med forårets program vil vi bidrage til netop at give tankerne og stilheden/roen en chance.

Så forhåbentligt: Vel mødt i løbet af dette forår.

Andagt og ”meditation”

Hvad betyder det at være pilgrim i dag?

Elisabeth Knox-Seith

Jungshoved Kirke og Rejsestalden, tirsdag 24. februar, kl.19.00

Flere og flere vandrer pilgrimsvandringer. Menigheder tager på tur sammen, og mennesker vandrer individuelt, ofte lange strækninger, gennem Europa og andre dele af verden. Hvad er det for en længsel, det udtrykker? Hvad gør det ved vores opfattelse af at være kirke og menighed? Hvad betyder det for forståelsen af troen?

Elizabeth Knox-Seith, pilgrimspræst i Roskilde og Lolland-Falster stifter, fortæller om "den bevægelige spiritualitet" og den moderne pilgrimsbevægelse. Mødet indledes med en meditativ andagt i kirken.

Fortællinger

Anne Marie Krarup

Præstegården, tirsdag 17. marts, kl. 19.30

Tirsdag 17. marts får Allerslev Kirke besøg af fortælleren Annemarie Krarup, som vil fortælle historier til eftertanke fra den svenske forfatter Selma Lagerlöfs forfatterskab:

”Flammen” er en rejsefortælling om en korsridders forvandling, og i historien om ”Rødhalsen” kan man erfare, hvordan den lille fugl Rødhalsen fik sin røde farve.

Der vil desuden blive indbudt til meditationssang.

Aftenandagt
Jungshoved Kirke, onsdag 8. april, kl. 19.00

Ta´ en time ud af den travle kalender. Kom i Jungshoved kirke, og kom måske stressen i forkøbet med en anderledes gudstjeneste. En gudstjeneste med musik og billeder, der taler til dig, og er anderledes end det normale, du ellers hører – musik i en "moderne" udformning og lyd. Arrangement er tilrettelagt i samarbejde med sognets præst Torben Møllenbach, kirkesanger Bodil Agerbo og menighedsrådsmedlem Bent Pedersen.

Et lille traktement bagefter er også at se frem til.

Koncert
Jungshoved Kirke, søndag 19. april, kl. 14.00
Duoen Sanne Damore (obo) og Alexander Noval (orgel/klaver)

Nabosognet Udby/Ørslevs to faste musikere, begge uddannet fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, kommer på visit og spiller et forårsprogram med velklingende romantiske stykker af bl.a. Alessandro Marcello, F. Mendelssohn, A. Piazzolla, E. Morricone , G. Fauré, R. Strauss, Carl Nielsen og Chr. Sinding.

Sanne Damore har stor koncerterfaring både som solist og kammermusiker samt orkestermusiker i samtlige af landets orkestre. Til daglig beriger hun Udby/Ørslev sognet som sanger og ved særlige lejligheder som oboist.

Alexander Noval har igennem årene givet en del koncerter med sangere og instrumentalister i ind- og udland samt været repetitør og akkompagnatør på diverse Lied- og Operaworkshops. Siden 2013 har han været ansat som organist i Udby/Ørslev sogn, hvor han også leder UØ-koret.

Musikgudstjeneste i anledningen 70-året for befrielsen
Kalvehavekoret
Allerslev Kirke, 5. maj, kl. 19.00

For 70 år siden kom det officielle budskab, at Tyskland havde overgivet sig, og om befrielsen efter det, man dengang kaldte de Fem forbandede år. Jubelen og lettelsen brød ud i lys lue, butikker lukkede ”på grund af glæde”, som det hed på et butiksskilt i København, og netop glæden ville ingen ende tage. Det er der stadig mange, som kan huske.

Det runde jubilæum vil vi markere i Allerslev kirke med korsang, fællessang og oplæsning. Musikken varetages af Kalvehavekoret under ledelse af Gutte Kraneled.

Efter gudstjenesten er menighedsrådet vært ved et mindre traktement.

Forårskoncert – "Vi synger foråret ind"

Musik, fællessang, naturfotografier
Allerslev Kirke, onsdag 20. maj, kl. 19.00
Medvirkende trompetist Mads Sørensen
og organist Carl Jørgen Nielsen

Kom og syng med på nogle af vore dejlige forårssange og -salmer.

Mads Sørensen spiller en række kendte stykker for trompet og orgel med relation til foråret. Musikken giver de aktive tilhørere lejlighed til – om ikke at hvile ørerne – så dog stemmebåndene.

Der er også noget for synssansen i form at en række stemningsfulde forårsbilleder på storskærm. Det er Carl Jørgen Nielsens egne naturfotografier (taget med professionelt udstyr), der ledsager musik og fællessang.

Carl Jørgen introducerer salmer og musikstykker.

Mads Sørensen, opvokset i Vordingborg, har studeret trompetspil rundt omkring i verden, senest i Melbourne, Australien, og Carl Jørgen Nielsen er der måske nogen, som kender fra Vordingborg Kirke, hvor han er organistassistent.

Efter koncerten er menighedsrådet vært ved et mindre traktement.

Sankthansaften i Jungshoved Kirke og på borgbanken
Tirsdag 23. juni 2015, kl. 20.00

Husk gudstjenesten sankthansaften. Mere om arrangementet i næste nummer.

NYT FRA MENIGHEDSRÅDET

Jungshoved Kirke bliver Cykelvenlig vejkirke

Takket være Bertel Thorvaldsen er Jungshoved Kirke udstyret med et interiør, som yder sit til at gøre kirken til en af landets mere interessante sognekirker. Bl.a. derfor tilmeldte menighedsrådet sidste år Jungshoved Kirke til ordningen "Vejkirker og andre åbne kirker" i håbet om, at flere turister vil nyde kirken – og alt det øvrige, som Jungshoved har at byde på. Kirken er omtalt i vejkirkebrochuren i 2014, hvilket også vil være tilfældet for brochuren i 2015, der snart udkommer.

Vejkirkeordningen har medført, at Vordingborg Kommune har opsat to Vejkirke-skilte på Jungshoved. Sammen med de eksisterende skilte skulle det gøre det nemmere for interesserede at finde frem til kirken.

Som noget nyt vil Jungshoved Kirke i år desuden få tildelt symbolet "Cykelvenlig vejkirke".

Cykelturisme er stigende, og kirken – og Slotsbanken – er et oplagt mål for en lille pause, hvad enten der er tale om en lokal cykeltur, eller man cykler på Berlin-København ruten.

Derfor har menighedsrådet sørget for, at Jungshoved Kirke fremover opfylder de kriterier, der skal til for at få symbolet "Cykelvenlig vejkirke", nemlig mulighed for at sætte cyklen fra sig, mulighed for at få fyldt en vandflaske, samt at der en cykelpumpe til rådighed. Herudover findes der som bekendt også toiletter ved kirken.

Sammen med lokalrådets udvalg vedr. turisme planlægger menighedsrådet at markere, at Jungshoved Kirke bliver Cykelvenlig vejkirke. Dette forventes at ske lørdag 16. maj 2015 – samme dag, hvor Panorama Cykelruten indvies.

Menighedsrådet

Frivilligt arbejde (1)

I Danmark er der tradition for at udføre frivilligt arbejde. Faktisk viser resultaterne af en stor undersøgelse, som SFI (Det Nationale Forskningscenter for Velfærd) har udgivet i 2014, at godt og vel en tredjedel af danskerne i alderen 16 år og derover laver frivilligt arbejde. Indsatsen er meget stabil, idet tallet (38 %) var det samme i 2004, hvor der blev lavet en tilsvarende undersøgelse.

Frivilligt arbejde breder sig over et stort felt inden for kultur, idræt, fritid, uddannelse, miljø, politik, socialt arbejde, religion og kirke osv. Der er her tale om: frivilligt, ulønnet arbejde, der udføres i en organisatorisk sammenhæng (offentlig eller privat) og til gavn for andre end en selv og den nærmeste familie.

Her i bladet kan man jo i hvert eneste nummer læse om alle de aktiviteter, der i årets løb finder sted på Jungshoved, og som er drevet af frivillig arbejdskraft. Man kunne få en klar fornemmelse af, at den frivillige indsats her ligger betydeligt over gennemsnittet. I redaktionen synes vi, det kunne være spændende at høre fra de frivillige selv, hvad det er, der driver værket, hvad der er motivationen, hvad det er for nogle opgaver, hvordan man kom i gang, hvad man får ud af det personligt osv. Faktisk har vi tidligere (Nr. 4, årg. 2013) bragt en beretning om at arbejde i genbrugsbutik. Den vil vi nu gerne bygge videre på. Så skriv til os, og fortæl!

Redaktionen

Om at lave lokalblad

Da vi for 15 år siden flyttede til Stavreby, kendte vi ikke et menneske på Jungshoved, og vi vidste stort set ikke noget om området – bortset fra, at her jo var meget smukt og idyllisk. Vi havde begge sagt farvel til vores faste arbejde og havde oprettet hver vores lille virksomhed som hhv. konsulent og translatør og tilbragte en stor del af tiden bag hver vores computer.

En dag kom Per Onsberg forbi. Så vidt jeg husker, skulle han have taget nogle fotokopier, og vi fik en bakke frisklagte æg for ulejligheden. Det var begyndelsen til et dejligt venskab – og også til nye opgaver. Per var nemlig medlem af lokalrådet og af menighedsrådet og sikkert noget mere. En dag (vi var da nået til 2006) spurgte Per, om det ikke ville være noget for mig at være med til at starte et lokalblad, som lokalrådet, menighedsrådet, idrætsforeningen og styregruppen for skolen stod bag. Umiddelbart syntes jeg ikke, jeg havde meget at bidrage med – jeg vidste jo ikke så meget om lokalområdet, kendte heller ikke så mange mennesker. På den anden side arbejdede jeg jo til daglig med både tekstredigering og korrekturlæsning, så jeg endte med at sige ja,

og det har jeg da været glad for lige siden.

Vi var fire uforfærdede sjæle, som gik i gang. I starten var der naturligvis en del praktiske opgaver, der skulle findes en løsning på, hvordan skulle bladet i det hele taget se ud, hvordan skulle vi få det trykt og omdelt osv. Så vidt jeg husker, delte vi områderne – lokalråd, menighedsråd, idrætsforening og skole imellem os, så vi hver havde vores ansvarsområde. Jeg fik desuden til opgave at lave layout og redigere artiklerne. Det var naturligvis et stolt øjeblik, da første udgave med 20 sider blev sendt af sted.

Men det var da ikke uden problemer, fx skulle man næsten have en universitetsgrad for at finde ud af postvæsenets forretningsgange. Vores lille blad blev behandlet på linje med Bilkas tilbudskataloger, og skulle også afleveres uger, før det kom ud. På et tidspunkt ville de kun omdele det i bestemte uger af året – og det kostede en formue! Det tegnede næsten håbløst, men her trådte andre frivillige til, og det er således stadig gæve medlemmer af pensionistforeningen, der sørger for, at bladet havner i postkasserne på Jungshoved.

Efter to år kom Frede Jørgensen med i redaktionen og overtog opsætningen af bladet. Frede er en "pro" på en computer, og det var en stor lettelse at overlade selve bladet (der efterhånden var vokset til over det dobbelte sidetal) til ham og kun at skulle redigere artiklerne til bladet.

Det er et rigtig hyggeligt arbejde, hvis man i øvrigt er lidt af en sprognørd. Man kan fx bestemme, at vi her i bladet bruger det gamle kommasystem og ikke det nye, at datoer, forkortelser og andet skrives i et bestemt format o.l. (at konsekvensen måske ikke altid er helt åbenlys fra det ene nummer til det andet, håber jeg, læserne vil bære over med). Desuden skal man lige tjekke, om der mangler oplysninger, om datoer o.l. er korrekte. Måske skal der skrives lidt ekstra tekst, og så skal man lige ind og rense de modtagne tekster for overflødige mellemrum, tabulatorstop osv. (så de ikke generer Frede, når han skal sætte teksten op). Det er slet ikke så kedeligt, som det lyder – og det jo rigtig spændende at læse alle de gode artikler.

Og hvad får jeg så ud af det – som man jo gerne spørger om i dag? I starten betød det helt klart, at jeg fik et meget bedre kendskab til de lokale forhold, lærte nye mennesker at kende og dermed fik et bedre tilhørsforhold til Jungshoved (nu var jeg jo "med på holdet"). Efter ti år er der måske kommet lidt større rutine over arbejdet. Nu er jeg heller ikke erhvervsaktiv længere, og derfor er det dobbelt rart at kunne føle sig lidt nyttig. Og så glæder jeg mig til de kvartalsvise "redaktionsmøder" med gode "kolleger", hvor der altid er fin stemning og kaffe med hjemmebag på bordet.

Jo, frivilligt arbejde kan kraftigt anbefales, hvis man i øvrigt har tid og lyst.

Ikke mindst, hvis man er tilflytter og gerne vil lære lokalområdet bedre at kende.

Med venlig hilsen,

Merete Siegumfeldt

Lam og Lopper i Stavreby

Påskemarked

Påskelørdag, lørdag 4. april kl. 10-16

Igen i år – vores faste tradition tro – er der gang i det spirende påskeloppemarked i smukke Stavreby, som efterhånden også er kendt for at være byen med det usædvanlige gode sociale liv og sammenhold.

Lam & Lopper er et folkeligt arrangement, hvor en del husstande har rigget til i forhaver, lader, garager og under halvtage med luksuslopper til alle aldre. Legetøj, lækkert tøj, varmt tøj, dækketøj, måske også dukketøj…, møbler, dvd'er, lydbøger, bøger, uldsager, gamle ting og sager og lam hos Lenette. Og husk, det er altid muligt at gøre en forrygende handel i vores smukke landsby.

Også oplevelser for ganen

Der er æbleskiver, friskbagt brød, kaffe og te, og hvis det ellers løber af stabelen som de forrige år, så vil der være rigtig mange ting og mange mennesker.

Påskemarkedet skal bare opleves

Dette loppemarked i Stavreby er efterhånden en velkendt begivenhed – det skal bare opleves! Tag alle påskefrokost-gæsterne under armen, og få en ekstraordinær påskeoplevelse. For børnene er der også en uforglemmelig oplevelse hos Spælsau, hvor man kan se de kære påskelam.

En autentisk gammel fiskelandsby

Stavreby ligger smukt med den lille gamle fiskerihavn ud mod Bøgestrømmen. Her er en fantastisk autentisk fiskelandsby-atmosfære med alle de smukke huse gennem byen.

KULTURDAG på Jungshoved 5. SEPTEMBER 2015

Jungshoved – et sving ud i naturen

Planlægningsgruppen holdt sit andet møde 19. januar, og der var mange positive tilbagemeldinger fra folk, der gerne vil være med. Det ser ud til, at vi igen kan præsentere et flot og meget varieret program med aktiviteter i Roneklint, Bønsvig, Bønsvig Strand, Stavreby, Stavreby Havn, Stenstrup, kirken og slotsbanken og i Jungshoved by og skole. Der bliver sejlads, naturoplevelser, åbne værksteder, storytelling, noget om miljø, pilerensningsanlæg, pileflet, fly, åbent landbrug, kunsthåndværk, transformatortårne, fisk og fiskeri, gallerier, morgensang og koncert i kirken, guidede ture i kirken og på slotsbanken, teaterværksted, lokalhistorie, cafeer, åbent hus i virksomheder og meget mere. Dagen afsluttes med fællesspisning i skolen. Nu skal der arbejdes videre med PR, ansøgning om midler og endeligt program.

Der kan blive plads til flere aktiviteter, hvis nogen ikke har nået at give deres idé videre endnu, kontakt Lise eller en anden i gruppen.

Næste møde bliver 19. marts 2015 kl. 19.00 i skolen.

Lise Jacobsen
Jungshoved Skole

Jungshoved – et sving ud i naturen

MØDE OM TURISME

TORSDAG 12. MARTS KL. 19.00 på Jungshoved Skole

Jungshoved Lokalråd, Udvalget for turisme og bosætning inviterer til et møde om turisme i vores område.

Vi har taget kontakt til professionelle turistfolk fra Visit Møn-Sydsjælland, og de vil gerne komme og give deres viden videre til os. De vil fortælle om turismens udvikling i vores kommune og om den nye organisation Visit Sydsjælland-Møn.

Desuden orientering om indvielse af Panoramaruten "Eventyrlig idyl" og Jungshoved kirke som kommunens 3. cykelvenlige vejkirke.

Der vil være oplæg vedrørende Bed and Breakfast/Bed and Bike og vedrørende ideer og muligheder for sommersejlrute med postbåden "Røret" fra Nyord til Jungshoved.

Der lægges op til debat om, hvordan vi udvikler turismen i vores område, og hvordan vi kommer videre. Evt. nedsættelse af fælles udvalg/netværk.

Alle er velkomne.

Udvalget inviterer via de øvrige lokalråd i Præstøs omegn alle interesserede til mødet for at dele de oplysninger, som vi får, med så mange som muligt. Måske kan vi hjælpe hinanden, og måske står vi stærkere med eventuelle ønsker til Vordingborg Kommune.

Der udsendes endelig dagsorden inden mødet.

Har du lyst til at vide mere, går du med en drøm om at lave et Bed and Breakfast-sted, en café eller andet, som kan servicere turister, eller er du bare nysgerrig, så kom til mødet 12. marts.

Der serveres kaffe/te og kage

Udvalget for turisme og bosætning

MEN – MEN

Torsdag 29. januar 2015 holdt Vordingborg Kommune møde med alle lokalrådene om Trafikbestilling 2016.

Kort fortalt, så får vi stadig ingen buslinjer på Jungshoved, men fra skoleårets begyndelse i august vil det være muligt at benytte skolebusserne gratis, i det omfang der er plads.

Busserne kører på halvøen 3 gange daglig på hverdage, sådan at de kommer til Præstø Skole ved 8-tiden og har afgang fra skolen ved 14- og 15-tiden.

Køreplan med ruter udkommer, når Movia kender antal og bopæl for skolebørnene.

Udvalget for trafik, turisme og bosætning

Salg af ejendomme på Jungshoved

Med 17 års erfaring i bagagen som indehaver af RealMæglerne Kim K. Pedersen og derved lokal ejendomsmægler kan jeg slå fast, at Jungshoved altid har været og altid vil være et attraktivt sted for mange familier. Men, for rigtig mange danskere desværre også komplet ukendt.

De købere og køberemner, jeg taler med under mit virke, er meget overraskede over den helt fantastiske og skønne natur, halvøen bringer. Jeg undlader da heller ikke at bringe den på bane, herunder skovene, den smukke, lange kystlinje, man kan møde inden for stort set blot 4 km, uanset hvor man befinder sig på "øen".

Svend Gønges Hule lyder jo også spændende for en børnefamilie tillige med den skønne atmosfære i sommerhusområderne og deres flittigt brugte badebroer.

Kroen med den gode mad, kirken, muligheden for B&B, Slotbanken til en picnic og langt vandkig, de atmosfærefyldte havnemiljøer, kajaksejlads og min egen lille historie om mødet med en havørn på en vinterdag gør også sit til, at halvøen vinder manges hjerter. Blot savner alle en lille købmand, men her må vi henvise til det store udvalg af dagligvarebutikker i Præstø.

"Blomsterøen" Jungshoved er også et flot initiativ, vi selv har støttet, og som de kommende år vil pryde øen og igen give flere gode historier.

Jungshoved har som alle andre i Danmark været ramt af finanskrisen og derved reducerede handelspriser og længere liggetider.

Men både 2013 og 2014 har været fantastiske år for min ejendomsmæglerbutik for salg af fritidshuse på Jungshoved. I 2014 har vi handlet en hel del fritidshuse i prisniveauet op til kr. 600.000 typisk til købere omkring København, fx optræder Rødovre flere gange. Men også de store, dyrere og nyere fritidshuse er der nu salg i igen. Og i Roneklint har vi nu helt udsolgt, så her er nye sælgere meget velkomne.

Generelt for Sydsjælland, og derved også Jungshoved, har de reelle salgspriser siden 2007-2015 tabt pusten med omkring 45 %, men det må en gratis salgsvurdering for den enkelte ejendom jo afgøre. Til gengæld er det også medvirkende til, at nye købere kigger forbi.

Vi har for tiden en gård til salg med masser af bolig, og her har vi indtil videre haft over 15 fremvisninger, hvor alle har været meget imponeret om halvøen. Vi har også haft lejlighed til at handle med flere købere, der i det danske mediebillede er kendt af de fleste danskere, og det giver jo også øen en særlig goodwill på sigt. Vi har over tid taget flere smukke fotoserier, der repræsenterer Jungshoved flot og benyttes på vores hjemmeside og salgsmateriale – det markedsfører også Jungshoved i hele Danmark.

Skal Jungshoved forsat være attraktivt for købere, er det samtidig vigtigt at holde øen ren og pæn, vedligeholde øens ejendomme, undgå forfaldne boliger, undgå bilvrag i haverne og undgå dynger af affald i haverne. Og sidst, men ikke mindst, forsat at tage godt imod de nye købere/ejere og få dem integreret i lokalsamfundet via foreningsarbejde og godt naboskab.

Så skal 2015 nok også vise sig fra den gode side til gunst for halvøen Jungshoved.

Kim K. Pedersen

Foto Sidse Friis

H.C. Andersens verden

I en tid, hvor alle (stort set ALLE – selv museerne) formidler deres budskab og tilbud om oplevelse, læring information via en skærm…

I en tid, hvor alle (stort set ALLE) børn over to år har en iPad, hvor de med et tryk med pegefingeren kan få en historie, lære bogstaver og fritage far for at læse godnathistorie….

I sådan en tid er der brug for at huske, at et menneske er mere end en hjerne og en pegefinger! Og at en skærm ikke er hele verden. Vi – børn og voksne – har brug for at leve og opleve sammen, at vi lærer og føler med kroppen, og vi bruger hele kroppen, når vi drager vigtige erfaringer. I sådan en tid er det en gave, når der er mennesker, der med udgangspunkt i et kendt univers skaber mulighed for netop at udfolde os sammen, for at gennemleve følelser, tanker, og drømme og for selv at udforske nye horisonter.

Sådan et sted er H.C. Andersens verden, hvor H.C. Andersens eventyr bliver levendegjort gennem inddragelse af både børn og voksne. H.C. Andersens verden er professionelt teater på højt plan og en teaterskole, hvor børn i mange aldre får mulighed for at afprøve sig som skuespillere.

H.C. Andersens verden er en opvisning i, hvordan sprudlende fantasi, opfindsomhed og menneskeligt nærvær kan kombineres med en hyggelig, afslappet atmosfære. H.C. Andersens verden er en teaterpark med workshops, hvor børn kan lege teater, tegne, male og lave papirklip, de kan leve sig ind i forskellige udstillinger, de kan bruge et utal af kostumer, vandre i farverige kulisser og selv opleve, hvordan Tommelise har følt, da hun mødte Muldvarpen for første gang.

H.C. Andersens verden giver mulighed for at se, høre, mærke, spille og være med til at skabe masser af teater med udspring i Danmarks store, fantasifulde eventyrdigters pen.

Kort sagt! Jeg er glad for, at H.C. Andersens verden findes og takker Tanja og Birger Bovin for deres fantasi, mod og (IS/ÆR) udholdenhed! Jeg håber, at Tanja og Birger Bovin får mulighed for at videreudvikle projektet, til glæde for endnu flere børn og voksne!

Birthe Helth

Fra mine svampejagtmarker
- en godt gemt, lille perle ved Præstø Fjord
af *Thomas Læssøe*

Forfatteren inspicerer en gammel Navr (Acer campestre) dækket af Navr-Skiveskorpe (Dendrothele acerina). Foto Thomas Læssøe.

For rigtig mange år siden kørte jeg sammen med en flok venner forbi den lille fredning fra 1926 kaldet Bøndernes Egehoved ikke langt fra Roneklint på sydsiden af Præstø Fjord for at lytte til løvfrøer. Det var dengang, denne superflotte frø havde det rigtig skidt. Mange år senere begyndte jeg at komme på stedet efter mere generelle oplevelser, fuglekik og svampepluk.

Det er trods den relativt lange afstand fra mine storkøbenhavnske bopæle blevet til ikke så få besøg på den ca. 10 ha store lokalitet, der rummer en fin lille gammel kystskrænt med gammel løvskov på nordsiden ud mod Præstø Fed, et kvæggræsset overdrev og tætte, mere eller mindre tornede krat med bl.a. Tjørn, Slåen, Hassel og ikke mindst en del gamle Abild. På hele området står der gamle Navr. Der er også et smalt løvskovsparti inderst, ud mod et lille åløb, hvor der forekommer en del gammel Avnbøg. Hist og her står der en gammel Eg, og der er et par fine damme med masser af frøer og

Bøgeruin på kystskrænten med Maderne i baggrunden, maj 2014. Foto: Thomas Læssøe.

salamandre. Der er meget dødt ved på lokaliteten og masser af gamle og nye kokasser, så artspotentialet er meget højt.

Niels Favrholt og Kåre Fog skrev: Den lille halvø Egehoved, der lokalt kaldes „Bøndernes Egehoved", indeholder tre af vore mest truede naturtyper: overdrev, kær og strandeng. Området græsses, hvilket er årsag til, at naturtyperne holdes i optimal stand og som sådan er voksested for en meget varieret og artsrig flora (Favrholt og Fog 2005).

De skriver også, at der er en lille offentlig parkeringsplads ved lågen ind til lokaliteten, men den er imidlertid blevet sløjfet, så man nu skal gå nogle hundrede meter fra Roneklint-vejen ned til lågen. Efter sigende skulle en ny p-plads oppe ved vejen være i støbeskeen.

Området har i øvrigt også været besøgt af andre mykologer, ikke mindst i de senere år. Det er en fornøjelse at nyde funga og flora samtidig med en myldrende fauna i form af rastende og overflyvende havørne, vandrefalke, kærhøge, gæs af forskellig slags og også en masse spurvefugle, der holder til i de mange bærbærende buske. Under råddent ved finder jeg næsten hver gang adskillige Stor Vandsalamander, og helt ind i efteråret kan løvfrøen høres.

Jeg har haft flere store svampedage på stedet, hvor det bare myldrede med svampe. Den største oplevelse var

Æblepig (Sarcodontia crocea). En af vores mest imponerede barksvampe, der med sine meget lange, gule pigge og meget kraftige lugt er helt umiskendelig. Også forekomsten på gammel Abild hjælper til en sikker bestemmelse. Arten er i Danmark kun kendt fra Bønderes Egehoved – Atlas tl2003-383494. Foto: Thomas Læssøe.

uden tvivl, da jeg først fandt et lille frugtlegeme af Æblepig på den gamle kyst-skrænt – uden at vide hvad det var – og lidt senere samme dag et kæmpe frugtlegeme på en halvt liggende Abildstamme inde i krattet – og så vidste jeg, hvad det var! Det tog flere dage, før den mærkelige, meget kraftige og ubehageligt frugtagtige lugt på fingrene var helt væk, men bortset fra den ilde lugt er det jo en fantastisk flot svamp. Den er stadig kun kendt fra denne ene danske lokalitet, men den blev heldigvis genfundet i forbindelse med atlasprojektet 2009-2013. En af de store dage (22. september 2001) bød på Skarlagen Skærmhat på en stor pileruin i skellet ud mod de dyrkede marker – i øvrigt sammen med Skygge-Skærmhat og Kødet Stjernebold – Glatstokket Indigo-Rørhat under bøg på kyst-skrænten, Grågrøn, Hvidlig, Kødfarvet, Rustbrun og Pindsvine-Parasolhat i store mængder på løs muld under tjørne, og samme sted Kødfarvet Troldhat og ikke mindst det andet danske fund af Metalgrøn Rødblad – sammen med dens nære slægtning Spindelvævs-Rødblad. På overdrevsarealerne var der Gråblå og Sortblå Rødblad – nær den østligste dam – en stribe vokshatte og nonnehatte samme sted, men også nær den

Almindelig Østershat (Pleurotus ostreatus) (ø.v.)
En af Egehoveds få spiseswampe – her fra en stor væltet bøg på den gamle kystskrænt. Foto Thomas Læssøe.
Metalgrøn Rødblad (Entoloma versatile) (n.v.) Denne irgrønne rødblad er kun kendt fra to danske lokaliteter hvor det tætte krat af Tjørn og Navr lige inden for lågen er den ene. Arten er en nær slægtning af Spindelvæv-Rødblad (E. araneosum) – Atlas tl2001-377846. Foto Thomas Læssøe.
Løvfrø (Hyla arborea) (ø.h.) Den lille, smukke frø er en af de mange ting man kan opleve ved Bøndernes Egehoved. Foto (fra lokaliteten) Thomas Kehlet.
Abild/Æble (Malus sylvestris) i blomst (baggrund) Foto Thomas Læssøe.

Urte-Læderskive (Merismodes granulatus). Den senest tilkomne art fra lokaliteten. Den blev fundet på tagrørstrå i maj måned 2014 (atlas tl2014-666069) og er kun det sjette danske fund af denne art, der i forbløffende grad ligner en skivesvamp, fx den lidt mere stilkede Brunhåret Frynseskive (Brunnipila palearum) der også gror på græsstængler. Urte-Læderskive er i øvrigt ikke specifikt tilknyttet græsstrå men kan også gro på tokimbladede urter og sågar løvtræsbark. Foto: Jens H. Petersen.

vestligste dam. Det døde bøgeved kunne fremvise barksvampen Cristinia helvetica, Rødstokket Fladhat, Knoldet Skærmhat, Kobberrød Lakporesvamp på flere træer, Skællet Filthat og Enlig Skyggehat. Og så har jeg naturligvis ikke nævnt de mere almindelige arter. Ikke alle dage er store på denne måde, men lokaliteten byder altid på smukke scenerier og gode motiver for den ivrige fotograf.

Bøndernes Egehoved er ikke et sted for målrettet spisesvampesamleri. Lokaliteten er for lille og for varieret til at opbyde det store udbytte, selvom almindelig Østershat kan forekomme i rigelige mængder.

En polygonsøgning på Svampeatlas giver 18 rødlistede arter fordelt på 30 fund inden for det fredede område. Ud over nogle af de tidligere nævnte kan fremhæves Skorpe-Tåresvamp (blot syv danske fund), Pigget Frynsehinde, Kødrød Køllesvamp og Sprække-Ruslædersvamp. Der er yderligere fund at hente via museets database, fx Giftrød Skørhat. Blandt ikke rødlistede svampe kan nævnes skivesvampene Lachnum fasciculare og Strossmayeria basitricha, bark-svampen Hyphoderma

Skorpe-Tåresvamp (Dacrymyces enatus). Denne usædvanlige tåresvamp, der nærmest ligner en Bævretop (Exidia), blev fundet på gammelt eksponeret egeved. Den er kendt fra relativt få fund, men er jo nok noget overset. Atlas tl2004-391189. Foto Thomas Læssøe.

griseoflavescens, glanshatten Panaeolus subfirmus, hele fire arter af Kuldyne (Stribesporet, Purpursort, Kulsort og Almindelig), Gylden Køllesvamp, Rødplettet og Vinrød Huesvamp, Trefarvet Bruskhat, Purpurbrun Slørhat og Avnbøg-Skælrørhat.

På barken af alle de gamle Navr-træer er der hvide, tynde skorper af den salpetersyrelugtende Navr-Skiveskorpe.

På det seneste har der været igangsat en pleje af arealet, der midlertidigt blev standset – ikke mindst pga. af indgriben fra Danmarks Naturfredningsforening ved Martin Vestergaard. Efter en mere grundig evaluering af hensigtsmæssige tiltag er der så vidt vides foretaget yderligere pleje af arealet. Det skal blive spændende at se, hvordan fungaen trives efter disse tiltag. Hovedplejen foretages af en flok kreaturer, hvilket sine steder fører til en lidt for kraftig næringstilførsel, men generelt er det jo godt med noget afgræsning. Plejeformålet har bl.a. været at fjerne skyggende træer ved løvfrø-vandhullerne.

Litteratur:
Faurholdt, N. og Fog, K. 2014 (set). Bøndernes Egehoved.
https://www.kalklandet.dk/sites/default/files/topbilleder/boendernesegehoved.pdf

Thomas Læssøe, Biologisk Institut/Statens Naturhistoriske Museum, Universitetsparken 15, 2100 København Ø, thomasl@bio.ku.dk

Med Holger på farten (24)

Holger Andersen er født i 1925 på Togeholt. Holger har altid boet på Jungshoved. Han har kørt lillebil på Jungshoved i 16 år og arbejdet i amtets vejvæsen i 25 år. Holger er en strålende fortæller med en fantastisk hukommelse.

Med på denne tur er også vognmand Erik Nielsen, Jungshoved. Erik er født på Fyn, men har boet på Jungshoved siden 1956.

Onsdag 8. oktober 2014
(fotos: februar 2015)

Gården her, med det røde stuehus på Egebjergvej 22, har en særlig betydning for Holger. Det oprindelige stuehus var fra 1778, og da man besluttede sig til at bygge et nyt i 1896, købte Holgers morfar, Niels Jacob Petersen, alt tømmeret og byggede sin ejendom i Bønsvig op af det. Det er den ejendom, Holger bor i nu – sandt genbrug. Gårdens staldbygninger, der ligger på den modsatte side af Egebjergvej 22, er af nyere dato. Gården var i mange år ejet af Marie og Hans Poulsen. De havde fem sønner, hvis fornavne alle begyndte med A: Albrecht, Alex, Ali, Allan og Alvar og fire døtre, hvis navne alle sluttede med A: Asta, Ella, Nora og Vera. Holger husker en lillebilstur, hvor han skulle hente et ungt selskab en aften på hotel Frederiksminde i Præstø. Her havde de været til et arrangement i Konservativ Ungdom. Den sidste, han satte af på turen, var den unge Ali på Egebjergvej 22, som sagde, mens han betalte Holger for turen. ”Næste gang du henter os, må du møde op i kravetøj og slips”. Hvortil Holger svarede: ”Næste gang du skal hentes, må du ringe efter en anden vognmand”.

Foran gårdens stuehus i nr. 22 står en stor sten med en inskription på. Efter turen spurgte jeg Holger, om han vidste noget om stenen. Holger sagde, at det var Hans Poulsen, der havde rejst den. Præcis hvornår, kunne han ikke lige sige, men i 1947 stod den der, husker han. Da jeg spurgte Holger, om han også vidste, hvad der stod på stenen, kunne han uden pauser og uden tøven sige, hvad inskriptionen var:

”Som jeg klippefast og stærk
Holder sammen og forbinder
Dette er mit fremtidsværk
Værner tro om slægtens minder”

Da Erik kom til Jungshoved i 1956 og kørte som chauffør hos Lilly Jørgensen i Jungshoved, kom han også hos Hans Poulsen. Første gang han mødte Hans Poulsen, sagde denne til Erik: ”Hvad er du for en”? Erik svarede, at han var den nye chauffør hos Lilly. ”Dig kender jeg ikke”, sagde Hans Poulsen. ”Hvem er din far”? spurgte Hans Poulsen så. ”Ham kender du heller ikke”, svarede Erik.

Holger kørte tit for Hans Poulsen. ”Han var tilfreds med mine priser og en rar mand”, siger Holger. Hans Poulsen var i en periode medlem af Jungshoved kirkes menighedsråd, måske endda formand for rådet, Holger husker det ikke helt. I 1958 besluttede man, at kirken skulle gennemgå en større restaurering. Der var ikke enighed i menighedsrådet, om de gamle kirkebænke skulle udskiftes med nye bænke eller løse stole. En liste gik rundt i sognet, og der var flertal for nye bænke (se artiklen herom i nr. 1 årg. 2009). I forbindelse med kirkens restaurering fik man besøg af den daværende kirkeminister, Bodil Koch. Marie Poulsen var helt naturligt meget spændt på det forestående ministerbesøg på gården i Ambæk og også ret nervøs for, hvordan det skulle gå, husker Holger. Besøget forløb vist godt. Bodil Koch var kendt som en ligefrem og naturlig person, der kunne tale med alle.

Bodil Koch (1954). Foto: Wikipedia

Efter turen skrev jeg til Vagn Boberg Nielsen i Vordingborg for at høre, om han kunne fortælle noget om gården på Egebjergvej 22. Det kunne han. Vagn havde faktisk allerede skrevet en halv historie om gården, og han manglede bare at gøre den færdig. Han kendte gården godt, da han havde været karl på den, mens Ali Poulsen ejede den. Vagn og jeg blev enige om, at vi kunne bringe hans artikel, som en del af denne.

Her følger Vagns artikel:

Hans Poulsens gård (Frederiksdal)

Hans Poulsens gård i Ambæk var oprindelig 2 gårde, matr. nr. 1 og matr. nr. 2, der blev lagt sammen til 1 i 1887.

Hans far **Poul Andersen købte i 1877** matr. nr. 2 på **Egebjergvej 15** af Stampenborg Gods. Den havde før været fæstet ud til **Ole Jensen**, der var født på gården i 1845.

Hans far **Jens Rasmussen** havde giftet sig til gården i 1815 med Margrethe Rasmusdatter, da Rasmus Hemmingsen var død.

Rasmus Hemmingsen havde selv i 1791 giftet sig til gården, da hans forgænger Rasmus Hansen var druknet ved Egehoved året før.

I 1887 købte Poul Andersen også matr. nr. 1 på **Egebjergvej 22**. Han rev bygningerne ned på nr. 22. De blev delvis genbrugt på Holger Andersens ejendom i Bønsvig. Så byggede han det røde stuehus på Egebjergvej 22. Staldbygningerne samt et ældre stuehus forblev på nr. 15. Det var de staldbygninger, der brændte i 1964. Det gamle stuehus, der havde ligget ved siloerne, var på det tidspunkt væk. **Den hvide stald** blev efterfølgende bygget med plads til 60 køer og opdræt. I den anden ende blev indrettet en svinestald, der var næsten lige så stor som kvægstalden.

Under svenskekrigene blev 6 af Ambæks 8 gårde brændt af i 1659.

Ambæk blev udstykket i 1793. Både matrikel 1 og 2 blev begge liggende inde i byen. Fæsteren på nr. 1 hed ved udstykningen **Rasmus Nielsen**. Han er ved FT 1801 kaldt Rasmus Steensen (det kan være et gammelt familienavn); men det er sikkert den samme. De er i hvert fald lige gamle. Rasmus Nielsen er gårdmand til sin død 85 år gammel i 1830. Hans enke fortsatte i 3 år, til **Rasmus Pedersen** fra Kalvehave overtog den. Der var mange i Ambæk, der hed Rasmus. Han var gift med Ane Hansdatter. Deres datter hed Maren, og svigersønnen hed Peder Christoffersen. Han var ejer i 4 år inden Poul Andersen overtog den i 1887.

Poul Andersen var en stor mand i Jungshoved Sogn. Han var sognefoged i mange år til sin død i 1929. Enken **Karen (Hansen) Andersen** døde i 1932, og der blev udarbejdet dødsskifte for tinglysningskontoret, så sønnen **Hans Poulsen** kunne overtage gården.

Hans Poulsen havde 3 og et halvt dusin børn. Foran stuehuset på Egebjergvej 22 rejste Hans Poulsen en tinglæst sten for faderen Poul Andersen og hans slægt. Da han var flyttet på plejehjem holdt han 97 års fødselsdag med ca. 97 gæster. Han døde et halvt år senere.

Hans søn Ali Poulsen 1962 -69 (han kaldte den Frederiksdal).

Stalden brændte i 1964.

Gunnar Mortensen, født i Egebjerg og ejer af sin fødegård, købte Egebjergvej 22 af Ali Poulsen i 1969.

Løsdriftsstalden blev bygget i 1973 , og i 1973 blev Toftegård købt til.

1979, Toftegård med jorden fra Frederiksdal blev solgt til René Stoltze.

Vemmetofte forpagtede stalden fra 1980 til slut firserne.

Køerne blev solgt, og Lions opbevarede deres ting i stalden og holdt årligt loppemarked med mange besøgende. Ib Hermandsen, der havde været kvægbrugsleder på et tidspunkt, boede på Egebjergvej 22 og senere på Egebjergvej 14. Han var leder af loppemarkedet for Lions.

I 1976 etablerede Gunnar Mortensen **Tru-Test Scandinavia** – et selskab, der forhandler mælkemålingsudstyr for det New Zealandske selskab Tru-Test samt elhegn.

Der er laboratorier på Egebjergvej 15, hvor der havde været folkeværelser til storstalden.

På Egebjegvej 22 bor lederen af laboratoriet Ove Sørensen og hans kone Anna, der sammen med sønnen Michael ligeledes arbejder for Tru-Test S.

Gunnar Mortensens datter **Christine Eg Damgård** købte Tru-Test S. i 2005.

Historien er skrevet af Vagn Boberg Nielsen med folketællinger, matrikelkort og tingbøger som kilde.

Efter Ambæk kører Holger, Erik og jeg videre ad Egebjergvej mod Lundegård og herfra mod Øen Smidstrup. Da vi kører ned ad bakken ind i Smidstrup, spørger jeg Holger og Erik, om de kender noget til den første gård på vores venstre hånd, Smidstrupvej nr. 23. Det gør de, men ikke ret meget. Den sidste ejer var Ejnar Rasmussen, og inden da var det hans far, Christian Rasmussen, der havde gården. "Men den er jo også uden for sognet", siger Holger. Efter ca. 50 m er vi inde i sognet igen. Det sker ret umærkeligt, mens vi krydser den rørlagte bæk, der udgør grænsen mellem Jungshoved sogn og Skibinge sogn. Sognegrænsen går i skellet mellem Smidstrupvej nr. 25 og nr. 27. Frede Jørgensen, der bor i nr. 25 fortæller, at om vinteren kan han se, hvad der måske er resterne af bækkens løb i skellet til marken. Sognegrænsen kryd-

ser herefter Smidstrupvej og går over mod Svinggården i nr. 22, hvorefter den tager retning over engene mod

Sognegrænsen gennem Smidstrup.

Jungshoved Nor, og her danner grænse til Allerslev sogn.

Selv har jeg altid undret mig over denne mærkelige sognegrænse og også tænkt, at det måtte være lidt mærkeligt for byens beboere sådan at bo i en delt by. Nogle blev konfirmeret i Jungshoved Kirke små 2 km fra byen, andre måtte helt til Skibinge Kirke 7 km fra byen.

Mens Jungshoved Skole stadig fungerede som folkeskole, gik børnene fra den østlige del af Smidstrup i skole her, mens børnene fra den vestlige del af byen skulle til Skovhuse Skole og, da den blev nedlagt, til Præstø Skole.

En dag talte jeg med Kaj Hansen fra Smidstrupvej 16, også kaldet Taxa Kaj. Kaj er opvokset i Smidstrup, men har boet mange år i Vanløse, hvor han har drevet taxavirksomhed. Da han var kommet godt op i årene, flyttede han med sin nu afdøde kone, Rose, tilbage til sit barndomshjem.

Jeg spurgte Kaj, om det ikke havde været underligt som barn at gå i skole i Skovhuse, når børnene fra den østlige del af byen gik i skole i Jungshoved. Det syntes Kaj nu ikke. Han havde heller ikke gået til gymnastik eller fodbold i Jungshoved. Faktisk var han først begyndt rigtigt at komme på Jungshoved, efter at han som pensionist var flyttet tilbage til sit barndomshjem.

Ved Gøngegården drejer vi til højre ad vejen uden navn med retning mod Jungshovedgården.

Udover Holger Andersen og Erik Nielsen, har Vagn Boberg Nielsen, Vordingborg, Ejnar Geertsen, Jungshoved, og Kaj Hansen, Smidstrup, bidraget med oplysninger til artiklen. Tak til dem alle.

Fortsætter i næste nummer…

Knud Jacobsen

Hvad der gemte sig under Lodshuset

Allerede fra nedrivningstilladelsen forelå sent i 2012, var vi klar over, at det måske kunne komme på tale, at Vordingborg Museum, eller mere korrekt Sydøstsjællands Museum, ville være interesseret i, hvad der kunne skjule sig under Lodshuset. Så vidt vi vidste, havde museet ikke før haft lejlighed til at foretage arkæologiske undersøgelser af Roneklints undergrund i så stort et omfang, som en total nedrivning af landsbyens ældste hus ville tilbyde.

Vi vidste også, at vi i et eller andet omfang ville være ansvarlige for omkostningerne ved en sådan undersøgelse; det fremgik af nedrivningstilladelsen, som henviste til museumslovens § 25 og 27. Disse paragrafer siger i korthed, at offentlige myndigheder og private er forpligtet til at bekoste eventuelle udgravninger af områder, som forstyrres på uigenkaldelig vis; dog er landbrugsjord og skovbrugsjord undtaget. I disse tilfælde betaler staten for undersøgelse og udgravning.

Hvad dette ville komme til at betyde for byggebudgettet, var selvfølgelig lidt af et lotteri, men skulle det ende med at blive meget omkostningskrævende, havde staten, dvs. Kulturstyrelsen, mulighed for at dække nogle af omkostningerne.

Selvfølgelig opfattede vi loven og dens konsekvenser som urimelige, i og med at den på lidt tilfældig vis pålagde private at dække omkostninger for fællesskabets udgravning af danefæ; man kunne også kalde det en tilfældigt udskrevet form for skat.

Vores værste anelser blev hurtigt indfriet, idet der kort tid efter at nedrivningstilladelsen forelå, også forelå en mail fra museet med ønske om at blive holdt underrettet om nedrivningens forløb, da de meget gerne ville kunne fotografere ejendommen, inden den blev revet ned og senere foretage en undersøgelse og eventuel udgravning af området under huset, når nedrivningen var tilendebragt. Så nu var det spændende, om vi kunne undgå at vinde i dette lotteri! Altså håbe på, at der intet interessant ville være under huset.

I januar 2014 nærmede vi os en byggetilladelse så meget, at vi fjernede al bevoksningen omkring Lodshuset, og museet kom ud for at fotografere ejendommen. Derefter kom der til at gå yderligere nogle måneder, før nedrivningen var tilendebragt, men lige før Påske var vi langt nok fremme til, at vi kunne ringe til museet og sige, at vi nu var klar til, at de kunne foretage en

Forundersøgelsen går i gang under ledelse af Birgitte Fløe Jensen

forundersøgelse af grunden, og så krydsede vi fingre for, at de intet ville finde.

Men ak og ve. Der gik ikke mange øjeblikke, fra gravemaskinen med en bred skovl og under dirigering af museets arkæolog Birgitte Fløe Jensen, havde skrabet sig til de første afslørende spor efter tidligere tiders menneskelig aktivitet. Og derefter stod gravemaskinen ikke stille, før end over 300 m² var skrabet af, og alle interessante steder mærket op. 216 små pinde var sat i jorden, og alle områder målt op med GPS og ført til protokols, om man så må sige.

Udgravningsområdet og alle fundsteder registreres med GPS

Selvfølgelig var det en spændende proces, fordi det, uanset den mulige "negative gevinst", som vi endnu ikke vidste hvor stor ville blive, var elementært spændende at se, hvad der skjulte sig under det gamle Lodshus, og hvad det kunne sige om landsbyens fortid og alder.

Udgravningsprincippet lød på, at museet påtog sig udgiften til arkæolog under det, der kaldes en forundersøgelse, dvs. i princippet indtil en afskrabning af grunden viste tilstrækkeligt med tegn på, at der var grund til at foretage en regulær udgravning. Herefter ville det være grundejeren, som stod for at dække alle omkostninger. Under forundersøgelsen drejede det sig "kun" om, at grundejer skulle stille med en gravemaskine!

Spor efter nedgravet stolpe

Et normalt forløb ville også indebære, at byggearbejdet måtte standses, så snart det blev besluttet at foretage en regulær udgravning, indtil museet havde udarbejdet et budget for udgravningen og fået det godkendt af Kulturstyrelsen – alt sammen noget, som ville have udsat os for yderligere forsinkelser oven i det halvandet år, den bevarende lokalplan allerede havde givet anledning til. I og med at museet var klar over, at vi meget gerne ville i gang så hurtigt som muligt, gjorde de, hvad de kunne for at imødekomme os, både tidsmæssigt og finansielt. De gjorde forundersøgelsen så omfattende som mulig, og de skyndte sig at gå i gang med udgravningen, inden de havde et godkendt budget.

Det sidste blev vi ikke rigtig klar over, måske fordi museet ikke havde været

opmærksom på at informere os tilstrækkeligt om den procedure, de fulgte. Resultatet blev i hvert fald, at vi ikke rigtig blev klar over, hvornår forundersøgelsen sluttede, og den egentlige udgravning tog sin begyndelse. Da vi var inde i den anden uge af museets arbejde, spurgte vi derfor om, hvor omfattende vi kunne forvente, at udgravningen ville blive. Birgitte Fløe Jensens forsigtige bud lød på, at den ville kræve to arkæologer i to uger og en uge til rapportskrivning, hvilket jeg i mit hoved oversatte til fem mande-uger, eller ca. 50.000 kr. Og det var da også en sum penge i et byggeprojekt, men ikke mere end vi havde frygtet, efterhånden som afskrabningen skred frem.

Det kom derfor som noget af et chok, da et brev fra Kulturstyrelsen, indeholdende et såkaldt udgravningsbudget på godt 94.000 kr., dumpede ind ad brevsprækken. Vi blev anmodet om at underskrive dette budget, som vi ikke rigtig vidste, hvad indebar; var det det, vi ville komme til at betale? For så syntes vi godt nok, de kunne have kaldt det en regning! Eller kunne vi risikere at komme til at betale mere eller mindre? Oven i dette beløb kom så udgifterne til entreprenørens gravemaskine på 16.000 kr. – så 110.000 kr. i alt til bevarelse af det danske fællesskabs danefæ! Vi var noget rystede, og følte os udsat for en tilfældig form for ekstraordinær skatteudskrivning – lidt ligesom de stakler, der nu er blevet udsat for statens "uberørt-af-menneskehånd-computerudregnede" grundskyld!

Jeg skyndte mig at ringe til Parcelhusejernes Forening for at finde lidt hjælp,

Det ene af de omtalte ildsteder

også selvom vi ikke var medlemmer, og deres formand viste sig så hjælpsom, som han nu kunne være under omstændighederne. Han syntes ikke, vi umiddelbart skulle underskrive noget uden yderligere information om, hvad en underskrift ville indebære, og så ville han utrolig gerne have en skriftlig redegørelse for forløbet, fordi han syntes det på en så anskuelig måde illustrerede lovens urimelighed, at det ville være værd at bringe op med de politiske partier.

Vibe og jeg skrev derfor et venligt og pædagogisk brev til museet og spurgte, om vi skulle betragte det tilsendte budget som det, vi ville komme til at betale, for så syntes vi, de skulle tage og kalde det en faktura i stedet. Var det det, så ville vi protestere over regningens størrelse, både fordi vi ikke var blevet ordentligt informeret om proceduren, og fordi vi mente, at museet havde udgravet et område betydeligt større end det, de var berettiget til. Vi gjorde også opmærksom på lovens urimeligheder ved at skrive, at havde vi fundet to guldhorn på naboens mark, var vi blevet

både rige og berømte, men havde museet fundet dem på vores grund, så var vi blevet meget fattige!

Summa summarum, vi fik et venligt brev retur om, at vi uden bekymring kunne underskrive det tilsendte; det var blot et overslag over, hvad udgravningen maksimalt ville kunne komme til at koste os, og at den endelige regning ganske givet ikke ville komme til at overstige 45-50.000 kr. plus moms (ja, der er skat på ekstraordinær skat!).

Vi faldt nogenlunde til ro og kunne i stedet glæde os over, hvad der var blevet fundet ved udgravningen, og over at vi meget snart ville kunne fortsætte med byggeriet. Det var nu ikke fordi, der var blevet fundet store og væsentlige stykker danefæ, i hvert fald ikke genstande som kunne modsvare omkostningerne, om man så må sige. Ikke desto mindre viste alle de mange spor efter menneskelig aktivitet og de få genstande, som blev fundet, at der lige siden de ældste tider har ligget en bebyggelse, hvor Roneklint ligger i dag, og det er jo i grunden ikke så mærkeligt. Stedet er og har været meget ideelt placeret. Der er en naturlig havn i form af Noret med udsejling til Østersøen og til den handelsrute, som helt sikkert er gået langs med Norges og Sveriges og Danmarks kyster hele vejen ned igennem de sikre farvande Bøgestrømmen og Guldborgsund til Gedser og videre til Tyskland. Og Faxe Bugt og Præstø Fjord har jo også været fine fiskepladser. Der har alt i alt været god grund til at slå sig ned på dette sted.

Den fine lille skraber af flintesten

Det umiddelbart ældste, som blev fundet ved udgravningen, var en smuk lille flintestensskraber fra enten stenalder eller tidlig bronzealder. Fra samme tidsrum blev der fundet en del potte-

Potteskår fra bronzealderen

skår og et eller måske to ildsteder med aske og små kviste med lidt bark omkring, som havde potentiale for en kulstof 14-datering. Disse blev ganske vist ikke udgravet af museet, da de fejlagtigt tog ildstederne for et levn fra middelalderen på grund af lidt tegl i indholdet. Det var først, da Vibe gav sig til at agere amatørarkæolog efter udgravningens afslutning, at hun imellem stenene fandt et potteskår fra bronzealderen, og det derfor blev klart,

Åbenhus dag. Birgitte Fløe Jensen fortæller om udgravningen

at ildstedet var meget ældre. Vi informerede museet, og de kom og kunne bekræfte fundet og fik den lille kvist med. Ildstedernes sten samlede Vibe sammen og gemte med henblik på en dag at genetablere et ildsted i måske en trækasse med sand, som børnebørnene så til sin tid kan lave bål i igen, samtidig med at de får en fornemmelse for stedets historie. Der blev også fundet et smukt skår fra renæssancen, fra hvad der sikkert har været en barselspotte. Alle de skår og andre småting, som Vibe fandt i dagene efter udgravningen var afsluttet, håber vi på at kunne lave en lille udstilling af til sin tid.

Alt i alt har vi nu en dejlig fornemmelse af blot at være de seneste beboere på et sted, hvor mennesker igennem utallige generationer også har levet med udsigt over det smukke nor og Faxe Bugt. Og Roneklint kan som landsby nu vide, at den har ligget der i i hvert fald de sidste 5000 år og ganske givet betydeligt længere, hvilket yderligere underbygges af de mange andre fund af stenredskaber, som forskellige af vore naboer mere eller mindre tilfældigt også har fundet.

Og så kunne vi gå i gang med at støbe fundament.

Anders Heding

Udgravningen er afsluttet

Sydgården, Roneklint
- beslutninger tages

Svære beslutninger har jeg haft en del af i mit liv. Sydgården var en ny. Skal, skal ikke – beholde? Eskalerende nabostridigheder, uoverskuelige arbejdsopgaver og ikke mindst: hvad ville familien og ikke mindst jeg selv bruge Sydgården til?

Det lette svar var selvfølgelig.. SÆLG! – og så fortsætte sit tilbagelænede liv. For otiummet var som sagt planlagt. Men den plan så så småt ud til at blive drastisk ændret. Jeg vidste med mig selv, at jeg trives med entreprenante og udfordrende opgaver. Så efter en tænkepause på et halvt års tid, hvor der blev ryddet ud, gjort rent, talt med ejendomsmæglere, sagfører og landmåler, begyndte tankerne om, hvad Sydgården kunne bruges til for os, så småt at tage form.

Det var en god ven, der syntes, stedet var en tænkepause værd, og som sagde: ”Giv det tre år, og se så, hvad I vil”. Det råd valgte vi at følge. Også nok fordi vi allerede havde fået stor kærlighed til stedet. At vores datter og svigersøn samtidig meldte klart ud, at de gerne ville fortsætte på gården efter os, gjorde, at beslutningen om at beholde og investere blev et lettere valg.

Men det var bestemt ikke gjort med det. For skulle det beholdes, var vi enige om, at det økonomisk skulle kunne hvile nogenlunde i sig selv. For vi ønskede ikke at sælge vores hus i Mogenstrup – og kunne det så lade sig gøre? Det så ikke for lyst ud. Det blev hurtigt, ved hjælp af indhentede tilbud fra håndværkere, gjort klart, at der skulle ”penge med hjemmefra”. Og så var det jo en ubeslægtet arv, vi havde modta-

get, hvor vores medarving "Skattefar" krævede sit – kontant! Så den dejlige udsigt over Præstø Fjord begyndte så småt at se lidt dyr ud. Og indtægterne var svære at få øje på.

Hvad var der mon af muligheder? Det forsøgte jeg at få afklaret gennem Østdansk Landbrugsrådgivning. En konsulent gennemgik arealerne for at få klarhed over, hvad der var at gøre godt med. Opgørelse: En uplejet æbleplantage, det ikke kunne betale sig at reetablere. To stk. § 3-fredede arealer. Resten var usammenhængende natura 2000-områder og mager sandjord. Så konklusionen fra konsulenten var: Arealer med herlighedsværdi. Men ingen driftmæssige muligheder for økonomisk og rentabel drift.

Det skulle vise sig, at et spørgeskema fra Vordingborg kommune, Land og miljø, åbnede øjnene for den strategi, vi valgte at satse på for ejendommen. Vi valgte herlighedsværdien frem for urentabel drift. Så måtte vi finde indtægten et andet sted.

De § 3-fredede arealer bestod af to mindre vandhuller. Og da der på Bøndernes Egehoved er fem-seks tilsvarende vandhuller, som huser den truede Grønne Løvfrø, var kommunen interesseret i at vide, om jeg kunne tænke mig at lægge jord til flere vandhuller. Alt til gavn for naturen og de truede paddearter på Roneklint. Jeg sagde straks ja tak! Dels er jeg selv meget glad for naturen og ønsker, at mine børn og børnebørn kan have nogenlunde de barndomsoplevelser, som jeg selv har haft i naturen. Det kan man endnu i Roneklint, i rigt mål endda. Og så er en ekstra sø bare et skridt i den rigtige retning, syntes vi.

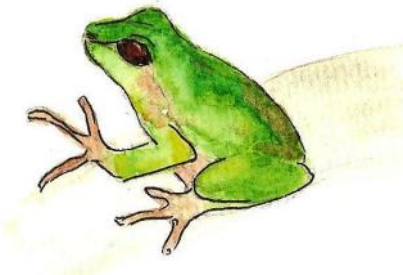

Der blev aftalt et besøg af kommunens konsulent, biolog Kåre Fog. Der blev talt om muligheder. De søer, jeg havde i forvejen, var forurenede med kolibakterier, tror jeg nok det var? I hvert fald kunne paddeæggene ikke udklækkes. Så der skulle gøres noget. Vi blev enige om, at Kåre Fog udarbejdede det for Grøn Løvfrø mest optimale vandhulsprojekt, han kunne finde på, og jeg lagde arealer til. Desværre trak det i langdrag. Først var bevillingerne opbrugt i kommunens pengekasse. Derefter kom der ny kommunalbestyrelse, der gerne ville ind over projektet, og først her i oktober 2014 kom vi så i gang.

Arealerne, der nu skal ligge hen som natur og ende op med græs og eng, kræver pleje for ikke at springe i skov igen. Store maskiner har i ugevis fældet og fjernet tonsvis af de træer, der gennem 20 år var sprunget i skov. Søen er projekteret til 4000 kvadratmeter, når der er mest vand. Vigtigst er, at det sydvendte vandspejl er grundt og fri for skygge, for at få så høj en tempera-

tur i vandet som muligt. Det giver paddeæggene de optimale vilkår.

For at forhindre, at arealerne vokser til i tagrør og krat igen, er der anbefalet kvæg til afgræsning. Så arealerne skulle selvfølgelig hegnes, hvilket nu er gjort. I oktober blev der købt seks kælvekvier af den vinterhårdføre irske Dexter race. Dem har vi betroet opgaven med naturplejen. Vi håber så, de kan gumle sig gennem den sammenvoksede æbleplantage og den tætte siv- og tagrørsbevoksning i de våde områder.

Pasning af arealer og køer har jeg aftalt i fællesskab med landmand Peter Madelung. Selv er jeg ikke vidende om arealpleje og køer. Men den viden har Peter, og uden hans bistand og engagement i projektet var det nok aldrig blevet til andet end tankespind.

Men indtægterne, de manglede stadig. Kunne gårdens bygninger hjælpe til med det?

Svend Erik

”TOUR de JUNGSHOVED”

Kom og vær med til:

Indvielse af Panoramacykelruten
”Eventyrlig Idyl på Jungshoved”
og Jungshoved Kirke som cykelvenlig vejkirke

Lørdag 16. maj kl. 11.00 ved Jungshoved Kirke

Panoramacykelruten er nu skiltet og indvies samtidig med, at Jungshoved kirke får status af cykelvenlig vejkirke. Vi starter dagen med velkomst, indvielse og en lille andagt med morgensang i kirken. Derfra kører vi i bedste Tour de France-stil efter karavanen ad ruten Jungshoved rundt med depoter med mad og drikke undervejs.

Alle kan deltage, man kan være med på hele ruten eller blot et stykke af ruten. Man kan slutte turen ved kirken eller fortsætte til Fransk Forår i Præstø. Der vil blive annonceret i pressen og på www.jungshoved.net, når det bliver forår. Vi håber, at rigtig mange vil deltage og være med til at gøre dagen festlig.

På gensyn og venlig hilsen

Jungshoved Menighedsråd og Jungshoved Lokalråd

i samarbejde med Fransk Forår og Visit Møn – Sydsjælland

Jungshoved –
et sving ud i naturen

JUNGSHOVEDKALENDER

Mandag	2. mar.	Kl. 19.00 Pensionistforeningens bankospil. Forsamlingshuset
Tirsdag-Onsdag	3.-4. mar.	Kl. 10.00-14.00 Bagekursus v/Pia Prehn. Skolen
Fredag	6. mar.	Kl. 18.00. Amatørfiskeforeningens generalforsamling. Skolen
Mandag	9. mar.	Kl. 19.00. Lokalrådet. Dialogmøde med politikere. Skolen
Onsdag	11. mar.	Kl. 13.00. Travetur. Mødested Stavreby gadekær.
Torsdag	12. mar.	Kl. 19.00. Lokalrådet. Møde om turisme. Skolen
Tirsdag	17. mar.	Kl. 19.00-20.30. Syng sammen-aften. Skolen
Tirsdag	17. mar.	Kl. 19.30. Fortællinger v. Anne Marie Krarup. Allerslev Præstegård
Torsdag	19. mar.	Kl. 19.00. Kulturdagsmøde. Skolen
Søndag	22. mar.	Kl. 9.30-14.30. Workshop i Roneklint
Tirsdag	24. mar.	Kl. 19.30. Foreningen Norden. Fra asatro til kristendom. Skolen
Torsdag	26. mar.	Kl. 17.30-19.00. Spiseklub på skolen.
Lørdag	28. mar.	Kl. 10.00-14.00. Åbent hus på skolen
Lørdag	4. apr.	Kl. 10.00-16.00. Lam og lopper i Stavreby
Mandag	13. apr.	Kl. 16.00. Pensionistforeningens generalforsamling. Forsamlingshuset
Mandag	13. apr.	Kl. 19.00. Pensionistforeningens bankospil. Forsamlingshuset
Søndag	19. apr.	Kl. 10.00-12.00. Affaldsindsamling. Skolen
Torsdag	23. apr.	Kl. ?. Kulturdag. Forskningens døgn. Skolen
Tirsdag	5. maj	Kl. 19.00. Musikgudstjeneste. Allerslev kirke
Torsdag	14. maj	Kl. 8.00. Hornfisketur. Stavreby havn
Lørdag	16. maj	Kl. 11.00. Panorama cykelruten, Eventyrlig idyl. Mødested kirken
Tirsdag	19. maj	Kl. 8.30. Pensionistforeningens tur til Operahuset. Mødested brugsen
Onsdag	20. maj	Kl. 19.00. Vi synger foråret ind i Allerslev kirke
Onsdag	10. jun.	Kl. 19.00. Lokalrådets generalforsamling. Skolen

GUDSTJENESTER se venligst midtersiderne